Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

31 март 1973 йил, шанба ✦ № 76 (15.550). ● Баҳоси 2 тийин.

А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Москвага келган АҚШ экспорт-импорт банки президенти Г. Керисни 30 мартда Кремлда қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги иқтисодий муносабатларни ривожлантириш масалалари тўғрисида фикрлашиб олинди. (ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ ИНСТИТУТГА ОРДЕН ТОПШИРДИ

Москвадаги озиқ-овқат саноати технология институтининг профессорлари, ўқитувчилари, аспирантлари, студентлари ва хизматчилари шу олий ўқув юртига Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширишга бағишланиб 29 мартда Союзлар уйининг Колонна залида ўтказилган тантанали йиғилишга келишди. Институт халқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлашдаги ва илмий тадқиқотларни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун шу орденга сазовор бўлган эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, СССР министрлари С. Ф. Антонов. В. П. Леин, З. Н. Нуриев, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари президиумда ўтиришибди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга баланд рух билан сайладилар.

Йиғилиш аҳли қизғин кутиб олган Н. В. Подгорний нутқ сўзлади.

У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати номидан студентларни, аспирантларни, профессорлар ва ўқитувчиларни шонли юбилей билан ҳамда Ватан тақдирлаб берган мукофот билан муборакбод қилди.

КПСС XXIV съезди белгилаб берган ҳозирги беш йилликнинг асосий вазифаси шуки, деди Н. В. Подгорний, у халқ турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини анча юксалтириши керак. Беш йилликнинг дастлабки икки йили планлари амалга оширилиб, бу вазифа изчиллик билан бажарилмоқда.

Биз фан-техника революцияси инсоният турмушининг ҳамма жиҳатларига хал қилувчи таъсир ўтказаётган даврда яшаб турибмиз. Фан-техника революциясининг муваффақиятлари социалистик жамиятда айниқса тўла-тўкис ва кўп қиррали бўлиб ривожланмоқда, унинг самараларидан халкимиз тобора кўпроқ баҳраманд бўлмоқда. Асосли илмий проблемаларни, янги технологик жараёнларни ва машиналар системаларини тобора кенг миқёсда ишлаб чиқиш, уларни ишлаб чиқаришга жадаллик билан жорий қилиш ва шу асосда саноатни кескин равишда қайта қуроллантириш, инженер кадрларни ва илмий ходимларни кенг равишда тайёрлаш ҳозирги кунда тараққиётнинг мутлақо зарур шарти бўлиб қолади. Бу ишда институт тайёрлаб бераётган мутахассисларнинг роли ғоятда катта. Институт озиқ-овқат саноати учун керакли 17 минг нафардан кўпроқ инженер тайёрлаб берди.

Н. В. Подгорний институтнинг роли ва вазифалари тўғрисида гапириб, озиқ-овқат саноатини тараққий эттириш ҳозирги кунда жамиятимизнинг биринчи даражали, туб проблемаларидан бири эканлигини уқтириб ўтди. Дам олишни яхширок ташкил этмоқ, совет кишилари турмуш маданиятини оширмоқ учун кўпроқ вақт ажратиб бериш сингари социал масалаларни бу соҳада тараққиётга эришмай туриб ҳал қилиб бўлмайди.

Озиқ-овқат саноатини ривожлантириш, замонавий равишда ўнғай қилиб қадоқланган янги молларни чиқаравериш ярим тайёр ва пишган хилма-хил таомлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш хотин-қизларнинг рўзғордаги меҳнатини енгиллаштиришга, уларнинг рўзғор ишидаги кўпинча енгил бўлмаган ташвишлардан қутилишларига айниқса ёрдам беради. Ниҳоят, озиқ-овқат саноатини ривожлантириш болаларнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсишларини таъминлашдек ҳар бир оила учун ва умуман жамият учун ғоят муҳим ва аҳамиятли бўлган проблемани муваффақиятли хал қилишнинг биринчи даражадаги қонунларидан биридир.

Сўнгра Н. В. Подгорний шу беш йилликда мамлакат олдида турган вазифаларни, бу вазифалар қандай бажарилаётганлигини айтиб ўтди.

Коммунистик партия, деди сўнгра Н. В. Подгорний, совет халқининг энг яхши анъаналарини, улуғ Ленин ишини қабул қилиб оладиган содик ворис бўлган ёш авлодни ҳар томонлама камолга етказиб шакллантиришга ҳар доим катта аҳамият бериб келди. Беш йиллик қаҳрамонларига тенглашишга интилаётган мамлакатимиз комсомоллари, барча йигит-қизлари меҳнат ва ижодий ғайратни тағин ҳам авж олдириб, ўзларининг битмас-туганмас ғайратларини, ташаббусларини ватанимизнинг бахт-саодатига хизмат қилдиради. Бунга партия билан халк астойдил ишонадилар.

Келажакка, коммунистик қурилишда эришадиган ғалабаларимизга бўлган умидларимиз ёшлар билан чамбарчас боғланган. Партиянинг улкан режаларини ҳозирги кундаги ёшларимиз рўёбга чиқарадилар. Мамлакатимизни ривожлантиришнинг 1976—1990 йилларга мўлжалланган ва ишлаб чиқишга биз киришаётган узоқ муддатли перспектив планни амалга оширишдан иборат мураккаб вазифа мана шу ёшларимиз зиммасига тушади. Тарихий ишларимизнинг эстафетаси ишончли қўлларга ўтишига имонимиз комил.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг XXIV съездида қилган ҳисобот докладида бундай деган эди: «Партия коммунизмнинг ёш бинокорлари билан ҳақли равишда фахрланади. Сиёсий тажрибамизни, иқтисодий ва маданий қурилиш проблемаларини ҳал этишдаги тажрибамизни янги авлодлар қўлига топшириш, ёшларни ғоявий тарбиялашга раҳбарлик қилиш, ёшларимиз ўз оталарининг ишларини, улуғ Ленин ишларини муносиб равишда давом эттиришлари учун ҳамма чораларни кўриш бизнинг бурчимиздир».

Н. В. Подгорний ўзининг нутқида КПСС Марказий Комитети ва Совет давлатининг ташқи сиёсий фаолияти масалаларига тўхталиб ўтди. КПСС XXIV съезди белгилаб берган тинчлик программасини бажаришдаги катта ютуқларимиз, деди у, Коммунистик партия, Совет давлати, бутун халқимиз жуда катта куч-ғайрат сарфлаётганликлари натижасида қўлга киритилди.

Н. В. Подгорний СССР Олий Совети Президиумининг институтни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб берди ва бутун залнинг қизғин қарсаклари остида орденни институт байроғига қадаб қўйди.

Н. В. Подгорний нутқи зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Институт ректори, РСФСРда хизмат кўрсатган фан арбоби, техника фанлари доктори Н. Ф. Гатилин жавоб нутқи сўзлаб, олий ўқув юртининг бутун коллективи номидан партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига катта мукофот учун ва институт меҳнатига берилган юксак баҳо учун чуқур миннатдорчилик, қизғин ташаккур изҳор қилди. Фан-техника тараққиётининг замонавий вазифаларини ижодий ҳал қилишга қодир бўлган, ғоявий чиниққан, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш бизнинг асосий вазифамиз эканлиги КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бутуниттифоқ студентлар слётида сўзлаган нутқида, партиянинг олий мактаб тўғрисидаги қарорларида уқтириб ўтилди. Коллективимизнинг бутун ҳаёти мана шу вазифаларга бўйсиндирилган ва бунинг учун бутун шарт-шароит бор.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига ёзилган табрикномани якдиллик билан қабул қилдилар.

(ТАСС).

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

«МАЛИК» СОВХОЗИ ТАЖРИБАСИДАН

БЕШ ЙИЛЛИК МАРРАСИ

Суратларда: «Малик» совхозининг (юқорида) бу йил гектаридан 37 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашаётган пешқадам бригада, бўлим бошлиғи ва механизаторларидан (чапдан) Б. Содиқов, М. Уришев, А. Юсупов, А. Алимбеков, Т. Қўзибоевлар. Пастда шу совхознинг моҳир сут соғувчиларидан (чапдан) Г. Билябликова, О. Месяцева, Х. Йўлдошева, М. Марнова, М. Шишмаковалар.

А. Тўраев фотолари.

Совхозимиз ерлари Сирдарё ва Шўрўзаксой оралиғида ястаниб ётибди. 15 йил муқаддам совхозимиз пахтачиликда ишлатиладиган янги қишлоқ хўжалик машиналарини синаб кўрадиган тажриба-намуна хўжалигига айлантирилди. «Малик» совхози ана шу йилдан бошлаб тажриба таянчи сифатида тез юксала борди.

Шуни айтиш кераки, ўша йилларда «Малик» районидаги энг қолоқ хўжаликлардан эди. Ҳар гектар майдондан аранг 17-18 центнердан ҳосил олинарди. Бир центнер пахта етиштиришга 5,9 киши-куни сарфланган, таннарх жуда қиммат эди. Далаларимиз қамиш, ғумай ва бошқа бегона ўтлар билан тўла эди. Партия ва ҳукуматнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли хўжалигимиз минерал ўғитлар билан етарли таъминланди, кўплаб қудратли техникага эга бўлди, ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди.

Совхозимиз истиқбол сари йўл тутди. Масалан, тўққизинчи беш йилликнинг икки йилида она-Ватанга 19 минг тонна, шу жумладан пландан ташқари 4,5 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ўтган йили ҳосилдорлик гектарига 34,2 центнерни ташкил этди. Жами ҳосилнинг 98,2 проценти машиналар билан териб олинди. Ғалла, сабзавот, мева, озуқа экинлари маҳсулотлари етиштириш ҳам кўпайди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут ўртача 4 минг 61 килограмм бўлди. Ҳар бош қорамол бир кунда ўртача 702 граммдан семирди. Бултур 2895,6 минг сўм соф фойда олинди. Шундан 548,5 минг сўми чорвачиликдандир. Бундан ўн йил муқаддам эса совхоз йилига 600—700 минг сўм зарар кўрганлиги ҳисобга олинса, бу ютуқларнинг аҳамияти янада равшанлашади.

Биз кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, тарбиялаш, малака ва билимини оширишга катта эътибор бердик. Бригадир, ферма мудирлари, механизаторлар, чорвадор ва сувчилар учун доимий курслар ташкил этилди. Ишчиларимиз агротехника, зоотехника, иқтисод ҳамда комплекс механизациялашга доир мунтазам суҳбат ва лекцияларни тингладилар.

Совхозимизда ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий усталари вояга етишдики, уларнинг номлари, шуҳрати республикамизга тарэлди. Республикада хизмат кўрсатган механизатор, Ленин мукофоти лауреати Жавод Кўчиев ҳам шу ерда деҳқончилик «сир»ларини ўрганган. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Комаров, республикада хизмат кўрсатган механизаторлар Тўхтахон Қирғизбоева, Василий Бруздаев, илғор бригада бошлиқлари Тожибой Хўжақулов, Бобо Содиқов, Тугал Қозибоев, Саттор Худойшукуров, агрегатлар билан сут соғиш усталари Галина Билябликова, Аширгул Эрназарова, Ольга Месяцева, Лидия Макарова, паррандабоқар Санобар Самиева шулар жумласидандир. 35 та звенодан 18 тасини ҳозир қишлоқ хўжалик мутахассислари бошқаришмоқда. Бу ўзининг ижобий самараларини берди. Совхозимизда бирор соҳа йўқки, бу ерда коммунистлар ташаббус кўрсатмаётган бўлса. Коммунистларимиздан 23 киши қишлоқ хўжалик мутахассиси ва 69 киши механизатор. Улар ҳамиша фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни ҳаётган татбиқ этишда ташаббус билан чиқиб турадилар.

Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашда ибратли ишлар қилинди. Ҳайдалган майдонларнинг қарийб 80 процентини капитал текисланди. Кўплаб вертикал дренажлар қурилди. Зовурлар тармоғи йилдан-йилга кенгайтирилиб, тартибга солинмоқда. 9 далали алмашлаб экиш усулига ўтиб олдик. Экинзорларнинг шароитига қараб минерал ва маҳаллий ўғитлар солинмоқда. Тупроқ картограммаси тузилган.

Кейинги беш-олти йил ичида совхозимиз ер ва сувдан фойдаланишда ҳақиқий ибрат кўрсатди. Асосий бойлигимиз бўлган ер ва сув асил деҳқонлар қўлида туганмас хазинага айланди. Кўп йиллардан буён ҳар гектар ердан узлуксиз 28-30 центнердан пахта, 150 центнердан беда, 450 центнердан маккажўхори кўкпояси олиб келмоқдамиз. Хашаки лавлагидан ҳам мўл ҳосил олинмоқда. Деҳқончиликда комплекс механизациянинг кенг жорий этилиши, илғор тажрибаларга амал қилинаётганлиги ўз самараларини бермоқда.

Пахтачиликда ишлаётган ҳар бир ишчига ўртача 7 гектар майдон тўғри келади, киши бошига 210 центнердан пахта етиштирилади.

Областда энг арзон пахта етиштираётганлигимиз билан фахрланамиз. Чигит экиш, ғўза парвариши, ҳосил йиғим-теримидаги ҳамма ишлар агрегатлар зиммасига юклатилган. Ўтган йили пахта тайёрлаш планини 20 иш кунида бажаришга муваффақ бўлдик. Ҳар гектар ердан пландагига нисбатан 6,7 центнердан кўп ҳосил олинди. Ҳар бир машина билан ўртача 105 тоннадан пахта терилди.

Янгиликларимиз кўп. Ибратли ютуқларимиз бор. Масалан, кенг қаторларда ғўза ўстириш дастлаб бизнинг совхозимизда синаб кўрилди. 80, 90, 100 сантиметр кенгликдаги эгатларга чигит экиш бизнинг далаларимизда синовдан ўтди. Ниҳоят, 90 сантиметрли эгатларда ниҳолнинг нормал ўсиб ривожланиши ва ҳосилнинг мўл бўлиши аниқланди. 90 сантиметрли майдонда гектарига 81-82 минг туп ниҳол бўлиб, дастлабки тажрибадаёқ 29,1 центнердан ҳосил олинган эди. 100 сантиметрли тажриба майдонидагига нисбатан ниҳол тупи гектар ҳисобига 8-9 минг зиёд бўлиб, ҳосилдорлик 1-1,5 центнер юқори бўлди. Биз шунинг учун ҳам 90 сантиметрли схемани танладик.

90 сантиметрли майдонлардаги ғўзани культивация қилиш ҳам қулай, суғориш ҳам. Механизацияга кенг йўл очилди. Масалан, 1966 йилда қатор оралари 60 сантиметрли майдонларда 1 центнер пахта етиштириш учун 3,67 киши-куни сарфланган бўлса, 90 сантиметрли майдонларда 2,4 киши-куни сарфланди. Пахта таннархи биринчисида 18 сўм 47 тийин, иккинчисида эса — 16 сўм 46 тийинга тушди. 1967 йилда эса кенг қаторларда 1 центнер пахта етиштиришга 1,3 киши-куни сарфланиб, унинг таннархи 16 сўм 20 тийинга тўғри келди.

Илғор усуллар пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликда ҳам кенг жорий этилмоқда. Ҳар бир соғин сигирдан 4 минг литрдан ошириб сут олинаётганлиги ҳам бунинг исботидир. Мутахассисларимиз беда экиш, пичан ўриш ва қорамолларни тез семиртиришда янги тажрибаларни муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Биз янгиликларни тинимсиз излаймиз ва ўрганамиз. Совхозимизга республикамизнинг турли томонларидан ва шу билан бирга Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистондан кўплаб деҳқонлар, чорвадорлар ва мутахассислар келиб туришади. Биз улар билан ўз тажрибаларимизни баҳам кўрамиз. Масалан, Туркманистондан келган деҳқонлар нарядсиз ишлайдиган звеноларнинг иш тажрибаси ва уларга меҳнат ҳақи тўлаш усуллари билан таништирдилар. Бизга бу жуда маъқул келди. Меҳнатни звено усулида ташкил этиш ва ишчиларга қатъий аванс бериб бориш коллективда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, самарадорликни ошириш, ташаббусларни кенгайтириш омилларини белгилаб берди. Қатъий аванс олиб ишлайдиган тракторчилар звенода ҳамма ишларнинг механизация ёрдамида бажарилишида, иқтисодий тежамкорликдан, меҳнат унумдорлигининг ошишидан манфаатдор. Чунки, ишчилар йил охирига бориб звенонинг иш ҳақи фондидан йил бўйи иқтисод қилиб қолинган маблағни мукофот тарзида оладилар.

Ишбай усулида меҳнат қилинганда ишчилар юқори ҳақ олиш учун кўпроқ ҳажмдаги иш бажаришга интилар эди. Лекин шу меҳнат ҳосилнинг ошишига, даромаднинг кўпайишига ёрдам берадими-йўқми, бу билан қизиқмасди. Шу сабабли иш сифати ҳам кўп ҳолларда паст бўларди. Янги система бўйича эса ҳосилдорлик ошса ҳам, ёнилғи ва меҳнат кунлари, маблағ иқтисод қилиб қолинса, буларнинг ҳаммаси ўша звено ишчисининг чўнтагига тушади. Шу сабабли улар ер ва сувдан, техникадан, ўғит ва гербицидлардан унумли ва оқилона фойдаланиш тадбирларини кўришга интиладилар. Хўжалигимизнинг юксалиш одимларига назар ташлаб шундай хулосага келиш мумкин. Комплекс механизация, янги илғор усуллар, меҳнатни звено усулида уюштириб, қатъий тартибда аванс тўлаш тажрибаси — муваффақиятларимиз гарови бўлмоқда.

Ҳозир совхозимизда маккажўхорини лавлаги билан, беда билан, бедани судан ўти билан аралаш экиш тажриба қилиб кўрилмоқда. Усимлик яхши парвариш қилинган майдонлардан йилига икки марта ҳосил олинмоқда. Масалан, Д. Ҳакимов бошлиқ бригадада 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 383 центнердан маккажўхори кўкпояси ва 358 центнердан лавлаги олинди. Бу ҳар гектар ердан 120 центнердан озуқа бирлиги етиштирилди, деган сўздир. Ҳолбуки, фақат лавлаги экилганда гектаридан 75 центнердан ошиқ озуқа бирлиги етиштириларди, холос.

Озуқа экинларидан мўл ҳосил етиштириш эвазига хўжаликда чорвачилик гуркираб ривожланмоқда. Сўнгги йилларда бедадан ҳам мўл ҳосил олинмоқда. Бу эса чорва қишловига кўпроқ сенаж тайёрлаш имконини бермоқда. Ҳар йили икки йилга етуклик сенаж бостиришни одат қилиб олдик. Бизда сенаж алоҳида башняларда сақланади. Сенажнинг башняларда туриши унда тўйимли витаминларнинг кўпроқ сақланишини таъминлайди.

Сўнгги йилларда хўжалигимизда маккажўхори дони етиштиришга алоҳида эътибор билан қаралмоқда. Нуриддин Исмоилов маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи сифатида яхши ташаббус билан майдонга чиқди. У бошлиқ бригада коллективи ҳар гектар майдондан 80 центнердан маккажўхори дони етиштиришга сўз берган. Улар бу йил маккажўхорининг «ВИР-338» ва «Одесса-10» навларини экишмоқчи. Маккажўхори аниқ экадиган агрегатларда экилади ва ҳар гектар майдонга 25 килограммдан уруғ ташланади.

100 гектар майдонга кузги арпа экилган. Уларнинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришни мўлжаллаганмиз. Ҳозир кузги экинларнинг парвариши қизитиб юборилган. Арпа ўриб-йиғиб олингандан сўнг ўрнига силосбоп маккажўхори экилади. Унинг ҳар гектаридан эса камида 500 центнердан кўкпоя оламиз. Аввалги йили тажриба тариқасида 1 гектар ерга «Кавказ» ва «Аврора» навли қишки буғдой эккан эдик, гектаридан 50 центнердан дон олинди. Унинг ўрнига экилган «40 кунли» жўхорининг ҳар гектаридан 30 центнердан дон олинди. Шундай қилиб бир йилда икки марта қимматли дон ҳосили олинди. Бу йил шу тажрибани 30 гектар майдонда давом эттиряпмиз.

Бизнинг совхозимизда чорвачилик 1965 йилдан буён рентабелли соҳага айланган. Беш йиллик охирида эса ҳар бир соғин сигирдан йилига 5 минг литрдан сут соғиб олишга эришамиз. Хўжалигимизда гўшт етиштириш, паррандачилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқлари янада гуркираб ривожланади. Илмий асосланган рационлар асосида боқилган **бўрдоқи қора моллар вазнини икки-икки ярим ёшида 700-750 килограммга етказамиз. Уларнинг бир кунда 1000-1200 граммдан семиришини таъминлаймиз.** Паррандачиликни ҳам саноат асосида ривожлантиришга кўчамиз. **Бир йўла 45 минг жўжа очадиган инкубатор ишга тушади.**

Бутуниттифоқ социалистик мусобақага қўшилган совхозимиз меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажариш учун кураша бориб, **бу йил пахтанинг ялпи ҳосилини пландагидан 2 минг тонна кўп—10 минг тоннага етказиш, гектаридан 36 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олишган. 100 процент ҳосилни машиналарда териб олишни мақсад қилиб қўйганмиз. 3 минг тонна сут, 520 тонна гўшт, 3,3 миллион дона тухум етказиб берамиз.** Бу йил ҳар бош сигирдан 4120 килограммдан сут соғиб оламиз ва йирик қорамолларнинг ўртача вазнини 710 килограммга етказамиз.

Далаларда ва чорвачилик фермаларида юксак социалистик мажбуриятга яраша қизғин меҳнат авж олган. Ўзбек ва рус, татар ва турк, қозоқ ва украин ҳамда бошқа миллат вакиллари бир оила фарзандидек иноқ ва қадрдон бўлиб, буюк мақсад йўлида қўлни-қўлга бериб меҳнат қилмоқдалар. Совхозимиз меҳнат аҳлининг ўз олдига қўйган бош вазифаси битта: қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича беш йиллик топшириқларини тўрт ярим йилда бажариш учун ҳамма куч ва ғайратимизни ишга соламиз. Дўст ва иноқ коллектив ҳар қандай юксак марраларни эгаллашга қодир.

М. КРАСИЛЬНИКОВ.

Сирдарё областидаги «Малик» совхозининг директори,

У. ПИРМОНОВ,

партком секретари.

БЕДА ВА МАККАЖЎХОРИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида беда ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида шу йил 30 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида, тўртинчи стун — маккажўхори экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Сурхондарё	8200	102,1	3571	35,9
Сирдарё	22227	92,4	6299	38,4
Андижон	8269	90,6	4584	51,9
Фарғона	10931	77,5	4554	19,7
Тошкент	12045	77,1	6616	30,5
Самарқанд	9822	67,4	702	3,6
Қашқадарё	7663	64,5	862	7,2
Бухоро	5602	43,7	1680	10,0
Наманган	4383	42,6	2685	16,6
Хоразм	1509	33,8	—	—
ҚҚ АССР	2345	16,6	—	—
Республика бўйича:	92996	66,8	31553	18,0

Расмий хабарлар

ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА УЧРАШУВИ

Область, шаҳар ва район партия комитетлари умумий бўлимлари мудирларининг республика семинари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида икки кун давом қилди.

Семинар республика партия ташкилотида партиявий иш юритишни янада яхшилаш вазифаларига бағишланган эди. КПСС Марказий Комитети умумий бўлими секторининг мудири Т. А. Кулаков билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети умумий бўлимининг мудири Қ. Т. Тоиров семинарда доклад қилишди.

Семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси А. Д. Бесчастнов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ишлар мудири Т. У. Умаров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг ўринбосари С. У. Татибоев, область, шаҳар ва район партия комитетлари умумий бўлимларининг мудирлари нутқ сўзлашди. Семинар қатнашчилари орттирилган иш тажрибаларини бир-бирлари билан баҳам кўришди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов семинар охирида нутқ сўзлаб, унинг ишини якунлади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат доимий комиссияси навбатдаги мажлисини республика Енгил саноати министрлигининг корхоналари ишлаб чиқараётган пойафзал сифатини таҳлил этишга бағишлади. Бундан олдин комиссия аъзолари бир қанча фабрикаларнинг ишини текшириб чиқдилар.

Кейинги йилларда республикада пойафзал тайёрлашни кўпайтириш, хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилашга доир маълум ишлар қилинди. Янги қувватлар ишга туширилди, эски цехлар реконструкция қилинди. Ҳар йили фабрикалар 300 хилдан ошиқ янги маҳсулот моделларини ўзлаштирмоқда. Доимий комиссия раиси депутат И. Г. Анисимкин ва мажлиснинг бошқа қатнашчилари шу ҳақда гапириб, жиддий камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар.

Доимий комиссия қабул қилган қарорида пойафзалчилар олдига КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми талабларидан келиб чиқувчи бир қанча конкрет вазифалар қўйди.

* * *

Республика Олий Советининг депутат И. Мўминов бошчилигидаги ташқи ишлар доимий комиссияси ўз мажлисида тўққизинчи беш йилликда чет мамлакатлар билан СССРнинг иқтисодий алоқаларини ривожлантиришда Ўзбекистоннинг қатнашиши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Депутатлар республика экспорт маҳсулотлар ишлаб чиқаришни тўхтовсиз равишда кўпайтириб бораётганлигини ва бундай маҳсулотлар даражаси жиҳатидан мамлакатда етакчи ўринлардан бирини эгаллаб келаётганлиги тўғрисида мамнуният билан гапирдилар. Аммо айрим корхоналар маҳсулот етказиб бериш муддатларини бузаяптилар, маҳсулот қўйилган талабларга тўла равишда мос бўлмоғи учун қўлларидан келган ҳамма ишларни қилмаяптилар. Республика министрликлари ва идораларига тегишли тавсиялар берилди. (ЎзТАГ).

ТЎҒРИ ЙЎЛДАН, ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

КПСС XXIV съездининг икки йиллиги муносабати билан

Совет мамлакати ижтимоий ҳаётининг бутун мазмуни КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш йўлида халқ оммаси қилаётган ижодий фаолият билан суғорилмоқда. Съезддан кейин ўтган икки йил ичида Совет халқи партия, унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида жамиятимизни иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий ривожлантириш, Ватаннинг мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш соҳасида янги муваффақиятларга эришди. Совет Иттифоқи съездда қабул қилинган Тинчлик программасини амалга ошира бориб, халқаро вазиятни соғломлаштиришга, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм кучларини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшди.

Олға қадам қўйиб бораверганимиз сари коммунистлар партиясининг жуда катта ташкилий-сиёсий ва ғоявий кучи ўзини тобора тўлиқроқ кўрсатмоқда, ривожланган социалистик жамиятнинг сиёсий авангарди бўлган партиянинг раҳбарлик ва етакчилик роли тобора кўпроқ ошиб бормоқда. Партия билетларининг 1973 йилги нусхасида В. И. Лениннинг: партия — давримизнинг ақл-идроки, виждони ва номуси деган илҳомбахш сўзлари ёзиб қўйилганлиги ҳам чуқур рамзий аҳамиятга эга. Бу сўзлар Коммунистик партиянинг буюк тарихий миссиясини тасдиқлаб турибди, коммунистларнинг юксак вазифаси ва бурчини уларга эслатиб турибди. Партия билан халқнинг бузилмас бирлиги, социализмнинг ҳаётбахш кучи ва афзалликлари бутун дунёда тинчлик, социал тараққиёт ва социализмнинг ишончли таянчи бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган юбилей тантаналари кунларида яна бир марта намойиш қилинди.

I.

КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида ва съезднинг қарорларида жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги босқичидаги партиянинг бош йўли, социалистик хўжаликни янада ривожлантиришнинг, халқ турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини оширишнинг, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг конкрет программаси марксизм-ленинизм таълимоти асосида белгилаб берилди. Бу кенг программани амалга ошириш партия билан халқнинг жуда катта ғайрати ва уюшқоқлигини, барча кучларини сафарбар қилишни талаб этади.

КПСС XXIV съездининг қарорларини бажариш йўлида икки йилдан буён қилинаётган ишлар партия совет халқини тўғри йўлдан, Ленин йўлидан оғишмай олиб бораётганлигини яққол кўрсатди. Партия ҳаёт қўяётган янги, тобора мураккаб проблемаларни ҳал қилишда ижодий, новаторлик йўлини тутаётганлиги ва дадил иш олиб бораётганлиги ,миллион-миллион меҳнаткашларни ўз теварагида моҳирлик билан жипслаштира олганлиги яққол кўриниб турибди. «Гап шундаки,—деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида,— биз, коммунистлар хотиржам кишилар эмасмиз. Биз халқнинг турмушини яхшилаш учун, унинг бахт-саодати учун мумкин қадар кўпроқ иш қилишни истаймиз ва бу ишни иложи борича тезроқ бажаришни истаймиз. Партиямизнинг хусусиятларидан бири ҳам шу бўлса керак. Партиянинг яна бир хусусияти шуки, халқ манфаати учун фақат ўзи курашибгина қолмай, кенг меҳнаткашлар оммасини ҳам бу курашга отлантириб, ўзига эргаштириб бора олади. Халқ ҳам партияга ўзининг юксак активлиги, оммавий меҳнат қаҳрамонлиги билан жавоб беряпти».

Халқ билан муттасил мустаҳкамланиб бораётган алоқа партиянинг, партия ташкилотларининг жамият турмушининг ҳамма соҳаларига, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларига ўтказаётган ўзининг таъсирини кучайтиришига имкон бермоқда. Съезд қарорларини бажариш давомида партия олиб бораётган сиёсий, ташкилотчилик ва идеологик ишларнинг даражаси тағин ҳам баланд кўтарилмоқда, партиявий раҳбарлик услуби, формаси ва методлари takомиллашмоқда.

Ҳозир 15 миллион нафарга яқин партия аъзосига эга бўлган КПСС ўз сафларининг сифат составини яхшилаш, коммунистларнинг ғоявий эътиқодини ва активлигини, уюшқоқлигини ва масъулиятини ўстириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Партия ички демократиясини, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантираётган бизнинг партиямиз шу билан бирга партиявий интизомга қаттиқ риоя қилишни талаб этади. Одамларга ишонч ва ҳурмат, уларнинг ижодий ташаббусини рағбатлантириш вазияти партиямизда муттасил мустаҳкамланиб бориши учун КПСС Марказий Комитети ҳамма чораларни кўрмоқда.

Партия XXIV съезд кўрсатмаларига амал қилиб, партия, давлат, хўжалик, маданий-тарбиявий ва ижтимоий ишларнинг ҳамма участкаларига сиёсий етук, билимдон, лаёқатли, топширилган иш учун чуқур масъулият ҳисси билан суғорилган ташкилотчилар бошчилик қилишларига биринчи даражали аҳамият бериб келмоқда. Буни КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми яна бир марта уқдириб ўтди.

КПССда партия ҳужжатларини алмаштириш бошланди. Бу иш партия сафларини ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан тағин ҳам кўпроқ жипслаштириш учун, коммунистларнинг активлигини ва интизомини янада ошириш, В. И. Лениннинг «партия аъзоси деган номни ва унинг аҳамиятини юқори, юқори ва юқори кўтариш» керак, деган кўрсатмасини оғишмай амалга оширишда ғоят катта аҳамиятга эга.

Иқтисодий имкониятларимиз ҳам, ижтимоий эҳтиёжларимиз ҳам кейинги йилларда анча кўпайганлигини ҳисобга олиб, эндиликда партия коммунистик қурилишнинг кўпгина вазифаларини олдимизга қўйиб, уларни комплекс равишда ҳал қилмоқда. Партия социалистик экономикани янада юксалтиришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга биринчи даражали эътибор бермоқда. Зарур иқтисодий ўсишни таъминлаш натижасидагина жамиятимиз олдида турган социал вазифаларни ҳам, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифаларини ҳам муваффақиятли ҳал этиш мумкин.

КПСС XXIV съездида партиянинг иқтисодий сиёсатида бурилиш ясаш кераклиги уқдириб ўтилди. Бу бурилишнинг моҳияти шуки, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш йўлини тутиш, ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг сифат омилларига кўпроқ эътибор бериш керак. Экономикамизни ривожлантиришда ҳозир олдимизда турган асосий вазифа шуки, иқтисодий ўсишни таъминлашимиз, юксак меҳнат унумдорлиги ҳисобига ҳамда фан-техника тараққиётини тезлаштириш, ишлаб турган ишлаб чиқариш қувватларидан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланиш, хўжаликка сарфланган ҳар бир сўмнинг, ҳар бир тонна металлнинг, ёқилғининг, цементнинг, ўғитнинг мумкин қадар кўпроқ самара беришига эришиш йўли билан экономикани ўстиришни таъминлашимиз лозим.

Беш йилликнинг дастлабки икки йилида қилинган ишларнинг якунлари совет экономикаси КПСС XXIV съездининг қарорларига мувофиқ муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини кўрсатиб турибди. Халқ хўжалигига 1 миллиард сўмга яқин маблағ сарфланди. Мамлакатнинг миллий даромади 10 процент, саноат маҳсулоти 15 процент, меҳнат унумдорлиги саноатда 11,8 ва қурилишда 11 процент кўпайди. Волга автомобиль заводи, Кириш нефтни қайта ишлаш заводи, Курскдаги подшипник заводи, Костромадаги автомат линиялар заводи, Навоий шаҳридаги химия комбинати сингари индустриянинг катта-катта корхоналари ишга туширилди, Красноярск ГЭСи лойиҳада белгилаб қўйилган 6 миллион киловатт қувватга тўла равишда етиб олди.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун кўпгина ишлар қилинди. Давлат бу тармоққа 28 миллиард сўмдан кўпроқ капитал маблағ сарфлади. Қишлоқ меҳнатчилари 625 минг трактор, 326 минг юк автомобили, 191 минг ғалла комбайни, 104 миллион тоннага яқин минерал ўғит олдилар. Мелиорация ишларининг катта программаси амалга оширилмоқда. Икки йил ичида янги суғорилган ва захи кетказилган 2,5 миллион гектар ер фойдаланишга топширилди.

1972 йилнинг об-ҳаво шароити ниҳоятда ноқулай келганлиги дон етиштириш ва бошқа баъзи қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш борасида планда мўлжаллаб қўйилган режаларни бажаришга халақит берди. Бироқ КПСС Марказий Комитетининг ўз вақтида кўрган чора ва тадбирлари бу қийинчиликларни енгишга имкон берди. Оқибат натижада мамлакатда дон экинларидан 168 миллион тонна ялпи ҳосил олинди. Бу эса, саккизинчи беш йилликда ўрта ҳисобда ҳар йил олинган ялпи дон ҳосилининг миқдоридан бирмунча кўп. Мамлакатимизнинг бутун тарихида пахтадан энг кўп ялпи ҳосил олинди, давлатга 7,3 миллион тонна пахта сотилди. Гўшт, сут, тухум етиштириш ва харид қилиш ҳам 1971 йилдагига нисбатан ошиқроқ бўлди. Қишлоқ меҳнатчилари бултурги кам олинган ҳосилнинг ўрнини тўлдирибгина қолмасдан, шу билан бирга мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотларига ва қишлоқ хўжалик хом ашёсига муттасил ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлайдиган даражада келажак учун яхши замин вужудга келтиришга ҳам интилмоқдалар. Ишчилар синфи, зиёлилар, бутун мамлакат бу катта ва муҳим вазифани бажаришда қишлоқ меҳнатчиларига ёрдамлашмоқда. Кўкламги дала ишларининг уюшқоқлик билан ва қисқа муддатларда ўтишига эришиш ҳозир айниқса муҳим. Келажак ҳосилнинг тақдири ҳам, чорвачиликнинг янада ривожланиши ҳам кўп жиҳатдан мана шунга боғлиқ.

КПСС XXIV съезди фан-техника революциясининг муваффақиятларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий равишда қўшишдан иборат тарихий муҳим вазифани қўйди. Партия билан халқ бу вазифани бажара бориб, фан ва техникани тараққий эттириш соҳасида шак-шубҳасиз муваффақиятларга эришдилар. Шуни айтиб ўтиш кифояки, 1972 йилнинг ўзидагина машиналар, ускуналар, аппаратлар ва асбобларнинг 4 мингта янги нусхаси яратилди, 3800 та участка, цех, ишлаб чиқариш комплекс равишда механизациялаштирилди ва автоматлаштирилди. Фан билан ишлаб чиқаришни бир-бирига боғлашнинг самарали, ташкилий формалари — янги илмий ва техникавий ғояларни тез ва амалда рўёбга чиқариш учун қулай шароит таъминлаб берадиган бирлашмалар ва комбинатлар вужудга келтирилмоқда.

Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида қайд қилиб ўтилганидек, фан-техника тараққиётини тезлаштиришда социализмнинг афзалликларидан тўлиқ фойдаланмаётирмиз. Баъзи илмий коллективлар ҳали ҳам тўлиқ самара берадиган даражада ишламаётирлар. Фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари ишлаб чиқаришнинг бир қанча тармоқларида кўнгилдагидек жорий қилинмаётир. Фан ва техникани планли равишда ривожлантирмоқ, бутун жамият миқёсида ягона техникавий сиёсат ўтказмоқ, зарур куч ва воситаларни фан-техника тараққиётининг асосий йўналишларини ривожлантиришга сафарбар қилмоқ учун социализмнинг ҳамма имкониятлари бор.

Планлаштиришни, бошқаришни ва рағбатлантиришни янада такомиллаштириш ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришнинг муҳим воситасидир. Бу соҳада боришимиз лозим бўлган асосий йўллар ҳам маълум. Бу эса — планлаштиришни ва бутун бошқариш системасини такомиллаштириш; министрликлар ва корхоналарни катта план олишга, резервларни сафарбар қилишга, энг кўп самарали ишлашга мажбур этадиган иқтисодий шарт-шароит вужудга келтириш йўлидир.

Кейинги йилларда бу соҳада бир талай ишлар қилинди. Планлаштириш анча самарали бўлиб қолди. Тармоқларни бошқариш яхшиланди. Ишлаб чиқаришни концентрациялаш, ихтисослаштириш ва кооперациялаштириш ишлари актив равишда олиб борилмоқда. тармоқни бошқаришнинг 2-3 звеноли системасига актив равишда ўтилмоқда, бундай системага ўтиш 1975 йилда тугалланиши лозим.

Партия ишлаб чиқаришни бошқаришни бундан буён ҳам ҳормай-толмай такомиллаштириш вазифасини қўймоқда. Планлаштириш ва бошқариш ишларини марказлаштириш асосида олиб боришнинг ролини кучайтириш, иқтисодий ўсишимизга халақит бераётган маҳаллийчилик ва маҳкамачилик майлларини енгиш ҳозир алоҳида аҳамият касб қилмоқда. Капитал қурилиш ишларининг бутун ташкил этилиши ҳам планлаштиришга жиддий тузатишлар киритишни талаб қилиб турибди. Куч ва маблағларни кўп қурилишларга сочиб юборишга чек қўйиш ва катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган асосий объектларга диққат-эътиборни қаратиш зарур. Интенсивлаштириш йўлида ривожланиб бораётган корхоналар ва бирлашмаларни ҳаммага кўрсатиб, уларни бутун чоралар билан рағбатлантирмоқ учун корхона ва бирлашмалар ишининг самарадорлигини акс эттирувчи кўрсаткичлар системасини яхшилаш ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданиятини ошириш, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги бутун тафовутларни бартараф қилиш, совет жамиятининг социал-сиёсий бирлигини тинмай ривожлантириш борасида КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан партиянинг социал программаси муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Ўтган икки йил ичида миллий даромаднинг 80 процентидан кўпроғи истеъмолга сарфланди. 34 миллион нафарга яқин кишининг иш ҳақи, пенсияси ва стипендияси оширилди. Натижада аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар 1970 йилдагига нисбатан 8,2 процент ошди.

Одамларнинг янги тарихий бирлиги бўлган совет халқи ишчилар синфи, деҳқонлар, зиёлилар, барча миллат ва элатлар социал-сиёсий ва ғоявий бирлигининг, улар Ленин партияси теварагида жипслашганлигининг реал ифодасидир. КПСС совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм ҳислари билан, совет кишиларининг умуммиллий ифтихори билан руҳланаётган буюк Ватанимиз халқларининг қардош оиласини сира бузилмайдиган қилиб мустаҳкам бирлаштириб ва жипслаштириб турибди.

Партия жамиятимизнинг, совет социалистик демократиясининг сиёсий тузилишини ҳар томонлама такомиллаштириш борасида жуда катта иш олиб бормоқда. Давлат ва жамоат ташкилотларининг роли ва активлиги ошиб бормоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси давлатни бошқаришда, барча ижтимоий ишларни ҳал этишда кенг халқ оммасининг активлиги ўсиб бораётганлигидан далолат бериб турибди.

Партия ўзининг бутун кўп қиррали ва улкан фаолиятида марксизм-ленинизм назариясига амал қилмоқда, уни замонавий шароитларга, янги вазифаларни ҳал этишга тадбиқан ижодий ривожлантирмоқда. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги байрами материаллари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг мана шу шонли юбилейга бағишланган, совет халқи тарихий бунёдкорлигининг манзарасини, партия XXIV съезди қарорлари қандай бажарилаётганлигини чуқур ва ҳар томонлама кўрсатиб берган, олға томон ҳаракатимизнинг ҳозирги кундаги ва перспектив актуал вазифалари белгилаб берилган доклади марксизм-ленинизм назариясига катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Партиямиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, халқнинг маънавий кучларини ўстириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқда. Марксизм-ленинизм ғоялари билан оммани қуроллантиришни, коммунистик қурилишда меҳнаткашларнинг ижодий активлигини ривожлантиришни, уларни руҳий ва маънавий жиҳатдан бойитишни партиямиз коммунистик тарбиянинг мазмуни ва моҳияти деб билади. Партия одамларнинг онгидаги ва хулқидаги ўтмиш сарқитларига қарши — юлғичлик ва текинхўрликка, молпарастликка, сиёсатдан четда туришга қарши ва социалистик ахлоққа зид бўлган бошқа сарқитларга қарши кескин кураш олиб бормоқда.

Совет кишиларининг маънавий бойлиги, коммунизм идеалларига, партия ишига содиқлиги умумхалқ социалистик мусобақаси ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати давомида ўзини яққолроқ кўрсатмоқда. Партия руҳлантираётган жонли халқ ижодкорлиги оқими битмас-туганмасдир. Партия халқ оммасининг ташаббуси билан туғилган ва бошланган қимматли ватанпарварлик ишларини ҳар доим қўллаб-қувватлайди. Илғор меҳнатчилар бошлаб берган, КПСС Марказий Комитети маъқуллаб, қўллаб-қувватлаган ташаббус асосида тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили бўлган 1973 йил топшириқларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси кенг авж олиб кетди.

Партия КПСС XXIV съезди қарорларини, тўққизинчи беш йилликнинг план топшириқларини бажаришга оммани ташкил этишни совет жамиятининг коммунизм йўлидан янада олға боришининг истиқболларини белгилаб бериш билан қўшиб олиб бормоқда.

II.

КПСС XXIV съезди СССР ташқи сиёсатининг ҳозирги босқичдаги асосий йўналишларини ва вазифаларини белгилаб берди. Халқаро вазият илмий асосда анализ қилиб берилганлигини, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ленинча ташқи сиёсат йўлининг тўғрилигини турмушнинг ўзи исботлади. Съезд таклиф қилган Тинчлик программаси ҳозирги жаҳон сиёсатининг таъсирчан омили бўлиб қолди. Тинчликни халқларнинг эркинлиги ва хавфсизлигини актив ҳимоя қилишдан иборат бўлган бу принципиал йўл мана шу Тинчлик программасида ифодаланди. Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг актив, ташаббускор фаолияти, улар бир ёқадан бош чиқариб ўтказаётган ташқи сиёсат йўли туфайли — ҳозирги замондаги революцион тараққийпарвар кучларнинг таянчи бўлган жаҳон социализмини мустаҳкамлаш ишида ўтган икки йил ичида анчагина муваффақиятлар қўлга киритилди.

Тарихнинг бутун бориши жаҳон социалистик системасини инсоният тараққиётининг олдинги марраларига олиб чиқди. Шунинг учун ҳам, табиийдирки, социалистик системани янада жипслаштириш ва ривожлантириш масалалари КПССнинг, Совет давлатининг доимий диққат-марказида турибди. КПССнинг социалистик давлатлар коммунистик ва ишчи партиялари билан қардошларча ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда.

Совет Иттифоқи барча социалистик мамлакатларни жипслаштириш ва улар ҳамкорлигини кучайтиришнинг актив тарафдори бўлиб чиқмоқда. Коллектив бўлиб куч-ғайрат сарфлаш натижасида социалистик давлатларнинг мустаҳкам иттифоқи тобланди, Варшава Шартномасида, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига бирлашган давлатлар ўртасидаги қардошларча ҳамкорликнинг ишончли системаси вужудга келди. Варшава Шартномасининг, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг фаолиятида социалистик ҳамдўстликнинг муштарак манфаатлари шу ҳамдўстлик таркибидаги ҳар бир давлатнинг манфаати билан қўшиб олиб борилмоқда. Иқтисодий соҳада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларни социалистик иқтисодий интеграциялашнинг Комплекс программаси қабул қилинди ва муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Қаҳрамон Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши курашида Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг, жаҳондаги барча тинчликсевар кучларнинг эришган ғалабаси тинчлик ва халқлар эркинлиги ишининг жуда катта ютуғи бўлди. Ҳозир Совет Иттифоқи, қардош социалистик мамлакатлар, бутун прогрессив инсоният Вьетнамга ва Лаосга доир Париж битимларини қатъий бажаришга, Камбоджадаги урушни тўхтатишга ҳаракат қилмоқдалар.

Исроилнинг араб ерларини оккупация қилиб турганлигига қарши араб халқлари олиб бораётган курашни Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан бирга актив қўллаб-қувватламоқда. Яқин Шарқдаги аҳволни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг маълум қарорига мувофиқ одилона сиёсий бартараф этилишини талаб қилмоқда.

Социалистик давлатларнинг, тинчлик ва социал тараққиёт йўлидаги барча курашчиларнинг халқаро бирдамлиги ҳозирги кунда жуда катта куч бўлиб қолди. Бу кучнинг мустаҳкамланиб бораётган қудрати Осиё, Африка, Латин Америкаси мамлакатларидаги халқларнинг озодлик кураши мисли кўрилмаган даражада кенгайиб бораётганлигида ва шу мамлакатлардаги социал-сиёсий ўзгаришларда намоён бўлмоқда; чет эл монополияларининг зулмига қарши, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган кучлар ҳамма жойда ўсиб бормоқда. Социалистик Кубанинг сиёсий позицияси анча мустаҳкамланганлиги бунга яққол далил бўла олади. Чили, Перу халқларининг ҳамда шу қитъадаги ўз эркинлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган бошқа мамлакатларнинг халқлари амалга ошираётган прогрессив ўзгаришлар Латин Америкасида жиддий социал силжишлар бўлаётганлигидан далолат бериб турибди. Шу нарса диққатга сазоворки, Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар билан мустаҳкам алоқалар ўрнатишга мойиллик қилаётган давлатлар Осиё, Африка ва Латин Америкасида тобора кўпайиб бормоқда. Бу алоқалар ривожланаётган мамлакатларнинг империализмга қарши олиб бораётган курашида муваффақиятлар қозонишига, уларнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Партия XXIV съезди таклиф қилган, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати изчиллик билан амалга ошираётган Тинчлик программасининг ҳаётий кучини ва таъсирчанлигини халқаро вазиятда кейинги вақтларда рўй бераётган ўзгаришлар яққол кўрсатиб турибди.

СССР ва бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг қудрати ва таъсири ўсиб бораётганлигининг, улар ташқи сиёсат соҳасида бир ёқадан бош чиқариб, актив ҳаракат қилаётганликларининг каттагина натижаси тариқасида ҳозирги дунёда рўй бераётган прогрессив силжишлар шунга олиб келдики, кўпгина капиталистик давлатларнинг сиёсатида реализм элементлари тобора сезиларли равишда намоён бўлмоқда. Турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принциплари тобора кўпроқ эътироф қилинмоқда.

Европа қитъасида вазиятни юмшатишга ва тинчликка тубли бурилиш қилишдан иборат вазифани ҳал этиш муваффақиятли равишда олдинга силжимоқда. Совет Иттифоқи Европадаги вазиятни соғломлаштиришда ялпи тинчлик учун катта аҳамиятга эга бўлган ишга қардош мамлакатлар билан бирга жуда катта ҳисса қўшди.

СССРнинг Франция билан ўзаро манфаатли муносабатлари тинч-тотув яшаш сиёсатининг ижобий характерини кўрсатувчи яққол мисол бўла олади. СССР ва Польша Халқ Республикасининг ГФР билан шартномалар тузганлиги, Ғарбий Берлинга доир тўрт томонлама битим тузилганлиги, ГДРнинг ГФР билан шартнома тузганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси Европанинг тинчлик ва хавфсизлик йўлида ривожланиб боришидаги жуда муҳим босқичлардир. Шу шартномаларда урушдан кейинги чегараларнинг бузилмаслиги қайд қилинди, иккинчи жаҳон урушининг натижалари якунлаб қўйилди. Ақл-идрок ва реализмнинг халқаро муносабатлардаги бу катта ғалабаси Европа давлатларининг тинч ҳамкорлигини янада ривожлантиришга йўл очиб берди. Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишлаб ўтказиладиган, Европа қитъасида ҳам, шунингдек бутун дунёда ҳам тинчликни мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшиши лозим бўлган Умумевропа кенгаши бу йўлда янги қадам қўйишнинг галдаги имкониятларидан биридир.

Совет Иттифоқининг АҚШ билан муносабатларида, айниқса 1972 йил май ойида Москвада юксак доирада ўтказилган Совет — Америка учрашувидан кейин рўй берган муҳим ўзгаришлар биринчи даражали халқаро аҳамиятга эга.

Совет Иттифоқи ва АҚШ, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва АҚШ президенти Р. Никсон имзо чеккан маълум ҳужжатда СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асосларини тинч-тотув яшаш принципларига асосланган ўзаро муносабатлар деб белгилаб бериб, иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик соҳасида бир қанча муҳим битимларга, шунингдек ракетага қарши ва ҳужумкор стратегик қуролларни чеклаш соҳасида битимга келишга эришдилар. Шундай қилиб, СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда ҳар иккала халқнинг ва ялпи тинчликнинг манфаатларини кўзлаб сиёсий иқлимни янада соғломлаштириш учун негиз вужудга келтирилмоқда. Совет — Америка муносабатларидаги ижобий бурилиш ҳозирнинг ўзидаёқ ҳозирги халқаро вазиятга СССР оғишмай ва изчиллик билан талаб қилиб келаётганидек, мустаҳкам тинчлик манфаатларини кўзловчи хайрли таъсир ўтказмоқда.

Совет — Япон муносабатларида кейинги вақтларда ижобий силжишлар пайдо бўла бошлади. Бу муносабатларнинг яхши қўшничилик, дўстона муносабатлар бўлиши кераклигини Совет Иттифоқи талаб қилиб келди ва талаб қилмоқда. Ҳозир буни тушунаётган ва қўллаб-қувватлаётган кенг доирадаги ижтимоий-сиёсий кучлар Японияда тобора кўпаймоқда.

КПСС ва Совет давлатининг партия XXIV съезди белгилаб берган ташқи сиёсат программаси изчиллик билан ва актив равишда амалга оширилаётганлиги халқаро ўзгаришни соғломлаштириш жараёнини ривожлантиришга жуда муҳим ҳисса қўшмоқда. Эндиликда буни бутун дунё эътироф қилмоқда. Ҳозирги вақтда халқаро майдонда тарихий ташаббус социализм қўлида эканлиги, ижтимоий ривожланишнинг асосий мазмунини ва йўналишини социализм белгилаб бераётганлиги билан Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари қонуний равишда фахрланмоқдалар.

Хитой Халқ Республикаси раҳбарларининг сиёсати бутун дунё меҳнаткашларининг манфаатларига ниҳоят даражада зид бўлиб тушмоқда. ХХР раҳбарлари социалистик ҳамдўстликка, жаҳон коммунистик, озодлик ҳаракатига нифоқ солиш сиёсатини ўтказмоқдалар. Пекин раҳбарлари буюк давлатчилик-шовинистик ташқи сиёсат ўтказиб, халқаро кескинликнинг юмшатилишига, халқларнинг туб манфаатларига, шу жумладан хитой халқининг ҳам ҳаётий манфаатларига қарши иш олиб боришда империалистик агрессив кучлар билан ҳақиқатда оғиз-бурун ўпишмоқдалар. «Шимолдан хавф бор» деган уйдирма туҳматлар билан ҳозирги ХХР раҳбарлари ўзларининг антисоциалистик, антисовет сиёсатини ниқоблай олмайдилар.

Совет Иттифоқи Хитойга нисбатан КПСС XXIV съезди белгилаб берган йўлни изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Бизнинг Хитойга нисбатан на территориал, на иқтисодий даъвомиз йўқ. Биз совет халқининг давлат манфаатларини ва СССР территориясининг даҳлсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, Хитой Халқ Республикаси раҳбарларининг социализм ва озодлик ҳаракати ишига душманликдан иборат бўлган сиёсатига қарши кескин курашиб, ХХР билан муносабатларни нормаллаштиришни, Совет-Хитой дўстлигини тиклашни талаб қилмоқдамиз. Бу йўл социалистик ҳамдўстликнинг ва жаҳон революцион ҳаракатининг муштарак манфаатларига, СССР ва Хитой халқларининг узоқ муддатли туб манфаатларига жавоб беради, албатта.

Қуролсизланиш учун курашда Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан бирга кейинги икки йил ичида муайян натижаларга эришди. Стратегик қуролларни чеклаш борасида АҚШ билан музокаралар давом эттирилмоқда. Европадаги қўшинларни ва қурол-яроғларни қисқартириш йўлида музокаралар олиб боришга тайёргарлик кўрилмоқда.

Халқаро муносабатларда куч қўлланилмаслик ва ядро қуролини қўлланишни абадий тақиқлаш тўғрисида СССРнинг ташаббуси билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг кейинги сессиясида резолюция қабул қилинганлиги халқаро ҳаётдаги катта воқеа бўлди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида бундай деди: «Биз реалистлармиз ва империализм дунёсидаги нуфузли доиралар зўравонлик позициясида туриб сиёсат ўтказишга уринишдан ҳануз воз кечмаганликларини яхши кўриб турибмиз. Улар бошлаб берган ва тинчликка таҳдид солаётган қуролланиш пойгаси ҳануз давом этмоқда. Табиийдирки, биз ва иттифоқчиларимиз бундан зарур хулосалар чиқариб олмаслигимиз мумкин эмас. Лекин ташқи сиёсатимизнинг тинчликсеварлик йўли ўзгармайдиган йўл, шу сабабли ҳозирги замон шароитида тинчликсевар кучларнинг агрессия ва уруш кучларига қарши олиб бораётган курашидаги имкониятлари ҳар қачонгидан ҳам зўр».

СССРнинг ленинча ташқи сиёсат йўли империализмнинг агрессив хуружларига қатъий зарба беришни етилган халқаро проблемаларга нисбатан ижобий ёндошиш билан, идеология курашида муросасиз бўлишни бошқа ижтимоий системадаги давлатлар билан тинч-тотув яшаш принциплари асосида ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга тайёр бўлиб туриш билан қўшиб олиб боради. Тинчлик программасини бажариш жараёнида икки системанинг, яъни капиталистик система билан социалистик системанинг тарихан қонуниятли синфий кураши хатарли можаролар—контролсиз қуролланиш пойгаси, янги жаҳон уруши хавфини туғдирмайдиган ўзанга тушиб олиши учун реал шарт-шароит вужудга келмоқда.

КПССнинг муайян мақсадни кўзлаб изчиллик билан ўтказиб келаётган халқаро сиёсати антиимпериалистик курашда коммунистик, ишчи партияларнинг 1969 йилги Кенгашида ишлаб чиқилган программани, яъни бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилиш программасини амалга ошириш йўлида жаҳон коммунистик ҳаракатининг коллектив бўлиб сарфлаётган куч ва ғайратига партиямизнинг ҳиссаси бўлиб қўшилмоқда. КПСС қардош партиялар билан алоқаларини ва мустаҳкам ҳамкорликни бутун чоралар билан ривожлантирмоқда, жаҳон тараққиётининг актуал масалалари устида улар билан ҳар доим фикрлашиб турибди. КПСС ўнг ва «сўл» ревизионизмга қарши, миллатчиликка қарши кескин кураш олиб бормоқда. КПССнинг халқаро майдондаги фаолияти прогрессив кучларнинг империализмга қарши, тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик учун биргаликда олиб бораётган курашининг самарадорлигини оширмоқда ва коммунистик ҳаракатни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида жипслаштиришга кўмаклашмоқда.

* * *

КПСС XXIV съездидан кейин ўтган икки йилнинг якунлари бу съезднинг қарорлари, съезд белгилаб берган бунёдкорлик планлари муваффақиятли ва тўла равишда амалга оширилишига зўр ишонч туғдирмоқда. Совет кишилари бир жон, бир тан бўлиб ва маҳкам бел боғлаб, бутун кучларини шу планларни бажаришга сарфламоқдалар. Совет халқи жонажон Коммунистик партиянинг, унинг ленинчи Марказий Комитетининг сиёсатини тўла равишда маъқуллаб, якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганлиги социализмнинг енгилмас кучидир. Партия билан халқнинг бузилмас бирлиги коммунистик қурилишдаги янги муваффақиятларнинг гаровидир.

«ПРАВДА», 30 март.

ЁЗУВЧИНИНГ ЎРНИ МЕҲНАТ АҲЛИ САФИДА БЎЛИШИ КЕРАК

СССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ёзувчининг меҳнат аҳли сафидаги ўрни — совет халқи беш йиллик учинчи ҳал қилувчи йилининг муҳим ва масъулиятли вазифаларини бажараётган ҳозирги пайтда айниқса актуал мавзу бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам «Ёзувчи ва беш йиллик» деган мавзу СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг 29 мартда Москвада ўз ишини тамомлаган IV пленуми программасини белгилаб берганлиги тасодифий эмас.

КПСС XXIV съезди белгилаб берган партиянинг тарихий режаларини бажариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида актив қатнашуви лозим бўлган совет ёзувчиларининг юксак бурчи тўғрисидаги амалий суҳбат икки кун давом этди. Бу нарса СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. Марковнинг докладида ва пленум қатнашчилари нутқларида алоҳида қатъият билан уқтириб ўтилди.

Янги турмуш қураётган, ўз тақдирининг хўжайини бўлиб қолган совет кишиси асарларнинг бош қаҳрамони бўлиб келди ва ҳар доим шундай бўлиб қолади. Халқ меҳнати билан қилинаётган бунёдкорликларнинг бадиий йилномаси совет адабиётида вужудга келтирилганлиги билан ёзувчилар ҳақли равишда фахрланмоқдалар.

Пленум қарор қабул қилди, партия XXIV съездида, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладида қўйилган вазифаларни амалга ошираётган совет халқининг бутун илҳомбахш меҳнатига барча бадиий зиёлилар каби совет ёзувчилари ҳам ўз ҳиссаларини қўшаётганликлари шу қарорда қайд қилиб ўтилди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳамда унинг учинчи ҳал қилувчи йили планларини бажариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида ёзувчиларнинг қатнашувини янада активлаштиришга доир конкрет чоралар қарорда белгилаб берилди.

Шу билан пленум ўз ишини тамомлади. (ТАСС).

СССР БИЛАН АҚШ МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ҲАМКОРЛИГИ

19—29 март кунлари Москвада Совет ва Америка мутахассислари ишчи группасининг мажлиси бўлиб, унда «Ҳавонинг саноат объектларидан булғанишининг олдини олиш технологик усуллари» ҳамда «Транспорт воситалари ташлайдиган чиқитлар» мавзулари бўйича ҳамкорлик программаси ишлаб чиқилди. Мажлис қатнашчилари атмосфера булғанишига қарши кураш олиб бориш ғоятда муҳимлигини, шунингдек мана шу соҳада икки томонлама ҳамкорлик қилиш истаги борлиги ва мумкинлигини қайд этдилар.

Америкалик мутахассислар мамлакатимизда бўлганларида Москва ва Ленинград илмий-тадқиқот институтларига, Владимир трактор заводига бориб, бу ерларда совет олимларининг ҳаво булғанишининг олдини олиш борасида ўтказаётган тадқиқотлари билан танишдилар.

Экспертлар ишчи группасининг мажлиси атроф муҳитни қўриқлаш соҳасида ҳамкорлик билан шуғулланувчи Совет — Америка аралаш комиссияси доирасида ўтди. Комиссия СССР билан АҚШ ўртасида 1972 йилнинг майида имзоланган битимга мувофиқ тузилган аралаш комиссия икки мамлакат мутахассислари ҳамкорлик қиладиган соҳа ва проблемани белгилаб берди.

Программа муваффақиятли равишда амалга ошириб борилмоқда. Ишчи группаларнинг бир неча мажлислари бўлиб, уларда қилинадиган ишлар режалари муҳокама қилинади. Масалан, ҳаво булғанишининг олдини олиш проблемалари билан шуғулланувчи мутахассислар тадқиқотлар ўтказиш учун икки катта саноат маркази — Ленинград билан Сент-Луисни объект қилиб олишди.

Табиатни қўриқлаш соҳасида ишлаётган мутахассислар йўқолиб бораётган ҳайвонот ва ўсимлик турларини ҳимоя қилиш учун биргалашиб тадқиқотлар ўтказишга келишиб олдилар. Ана шу мақсадда СССР билан АҚШ ўртасида кўчиб юрган камёб паррандаларни ҳимоя қилиш ҳусусида Совет — Америка конвенциясини тайёрлаш мўлжаллаб қўйилди.

(ТАСС мухбири).

БЕРУНИЙНИНГ МИНГ ЙИЛЛИГИГА

Улуғ энциклопедист олим Абу Райҳон Беруний туғилган куннинг минг йиллиги байрамини ўтказувчи республика ташкилот комитетининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда жамоат ташкилотлари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг вакиллари, олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, журналистлар қатнашдилар.

Мажлисда Беруний хотирасини абадийлаштириш, жаҳон маданияти хазинасига кирган меросини ўрганиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Республика ижодий ташкилотларининг вакиллари юбилейга бағишланган тадбирлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ахборот беришди.

(ЎзТАГ).

ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ОБЪЕКТЛАР ЙЎҚЛАМАСИ

ТАЪМИНОТ — СУРЪАТГА ҚАНОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

Эсингизда бўлса, бундан тўрт йил муқаддам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Олмалиқ аммофос заводи қурилишини умумхалқ қурилиши деб эълон қилган эди. Шундан сўнг бу ерда чинакам умумхалқ курашн бошланиб кетди. Жуда қисқа муддат — бир йил ичидаёқ юқори сифатли концентрлашган ўғит етказиб берадиган йирик химия заводи қуриб битказилди. 1969 йилнинг охиридан бошлаб республикамиз пахтакорлари фосфор ўғитлари ола бошладилар. Янги корхона мамлакатда биринчи бўлиб, Қозоғистоннинг Қоратов фосфоритидан экстракция усули билан фосфор ўғитлари ишлаб чиқаришга киришди. Завод тайёрлаётган маҳсулотнинг хосияти шундаки, унинг таркибида 46 процентга қадар ўсимлик яхши ўзлаштира оладиган фосфор ва 11 процентга қадар азот бор. Бу эса йил сайин «оқ олтин» хирмонимизга барака киритиб боради деган гап. Ўтган йили республикамиз пахтакорлари бунёд этган 4 миллион 710 минг тонналик улкан хирмонда химикларимизнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Шу беш йилликда республикамиз пахтакорлари 5 миллион тонналик маррани эгаллашга қарор қилишган. Шунинг учун партия ва ҳукуматимиз Олмалиқ химия заводи қурилишининг иккинчи навбатини ҳам шу йилнинг зарбдор қурилиши деб эълон қилдилар. Корхонани муддатидан олдин ишга тушириш монтажчилар, лойиҳачилар, кимёгарлар, хуллас, қурилишда бел боғлаб ишлаётган барча меҳнаткашларнинг ватанпарварлик бурчи бўлиб қолди.

Шу кунларда қурилишда аҳвол қандай? Ишнинг боришида суръатга тўғаноқ бўлаётганлар борми? Ишни янада тезлатса бўладими? Биз яқинда қурилиш майдонида бўлдик. Қурувчилар билан суҳбатлашдик.

Бугун бу ерда иш ҳар қачонгидан қизғин. Технологик машина-ускуналар графикдан олдин монтаж қилина бошланди. Ишлаб чиқаришни муддатидан 13 ой аввал ишга туширамиз, деб зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажариш йўлида яна олға бир қадам ташланди. Фидокор бетончилар, омилкор кранчилар, ташаббускор монтажчилар, чапдаст пайвандчилар ва сувоқчилар куйиб-пишиб ишламоқдалар.

◆ **Завод бир йил олдин ишга тушади.**

◆ **Масъулиятни унутган таъминотчилар.**

◆ **Қурилиш бош пудратчи — республика Қурилиш министрлигидан амалий ёрдам кутади.**

◆ **Объектнинг ишга туширишга 244 кун қолди.**

Заводнинг аммофос ва экстракция цехларида технологик ускуналарни монтаж қилиш ишлари қизғин давом этяпти. Металл конструкцияларни монтаж қилиш билан биргаликда йирик габаритли ускуналар ҳам ўрнатила бошланди. Қурилишнинг «сантехмонтаж», «газмонтаж», «промвентиляция» участкаларида ҳал қилувчи йилнинг дастлабки ойи план-топшириқлари 125—223 процентгача ошириб адо этилди. 1,4 ва 5-қурилиш участкаларида қурувчилар ўз кучлари билан 100—147 процент иш бажардилар.

Бироқ, зарбдор қурилишнинг зарбдор суръатига тўғаноқ бўлаётган, арзимаган сабаблар билан ишнинг боришига тўсқинлик қилаётган ва завод қурувчилари коллективининг ташвишидан узоқда турган баъзи раҳбарлар, ташкилотлар ва корхоналар ҳам учраб турибди.

Завод қурилишида мамлакатимизнинг юздан ортиқ корхона ва ташкилотлари иштирок этяпти. Москва, Қарағанда, Фрунзе, Минск ,Киев, Свердловск, Симферополь, Томск, Олмаота шаҳарларининг саноат корхоналаридан турли хил қурилиш материаллари уалуксиз келиб турибди. Худди шундай таъминотчи корхоналардан 12 таси республикамизнинг Тошкент областида жойлашган. Олмалиқ қурилиши бу корхоналарга анча яқин туради. Улар қўшни йирик корхонанинг тезроқ қуриб битказилишига яқиндан ёрдам беришлари мумкин. Аммо бу корхоналар завод қурилишининг ташвишларидан ўзларини узоқроқ оляптилар. Шу билан иш суръатининг пасайиб кетишига, қурувчиларнинг бекор туриб қолишига сабабчи бўляптилар. Масалан, Бекобод металлургия заводи корхона қурилишига 567 тонна металл прокат етказиб бериши керак. Қурилиш муддатининг қисқарганлиги муносабати билан «Узглавупрснаб» январь ойидаёқ Бекобод заводи маъмуриятидан маҳсулот етказиб бериш муддатини қайта кўриб чиқишни сўради. Шу йилнинг биринчи кварталида қурилишни 252 тонна прокат билан таъминлашни талаб қилди. Лекин бу талаб ҳанузгача талаблигича қолиб кетяпти.

Суҳбат вақтида 3-участканинг катта прораби Сергей Тимофеевич Ширяев масъулиятсиз таъминотчилар тўғрисида шундай деди:

— Узоққа борманг. Мана шу Олмалиқнинг ўзидаёқ учта таъминотчи корхонамиз бор. Олмалиқдаги ёғочни қайта ишлаш заводи маъмурияти қурувчиларимизни ҳаддан ташқари ранжитяпти. Қурилиш майдонига ғоят зарур бўлган 10.000 квадрат метр опалубка шитлари ҳанузгача етказиб берилмади. Тахта учун 200 квадрат метр шит ва «1-1-4» маркали 300 та ёғоч шитни тайёрлаб беришни эп кўришмади. Дераза ромлари ва эшик блоклари типидаги дурадгорлик буюмлари етарли қуритилмасдан, олиф сингдирилмасдан ва оралари тўлдирилмасдан юборияпти. Буларнинг ҳаммаси қурувчилар меҳнатини оғирлаштирибгина қолмасдан, пардозлаш ишларини кейинга сурмоқда...

Катта прорабнинг куйинганича бор. Чунки ён қўшнинг жон куйдирмас экан, узоқдагидан ўпка қилиб бўлармиди? Оҳангарондаги 4-темир-бетон буюмлари заводи 240 куб метр плита ва қопламаларга бўлган буюртмани тайёрлаб юборишни ҳеч қандай асоссиз равишда муддатидан кечиктириб келаётган бўлса, «Стальмонтаж» коллективи 5 тонналик кран балкаларини тўла етказиб бермаяпти. Натижада баъзи қурилиш участкаларида маҳсулот етишмаслиги туфайли иш суръати пасайиб кетмоқда. 6-ғишт заводи (директори С. Карабалаев) юбораётган ғиштларнинг сифати ғоят паст. Бунинг устига етишмайди. Келтирилганларининг ҳам кўпи синиқ ёки етарли пиширилмаган ғиштлар чиқяпти. Бир неча бор махсус комиссия тузилиб, текшириб чиқилгандан кейин ҳам аҳвол ўзгармади.

Тўйтепадаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» номли металл конструкциялари заводи ҳам Олмалиқ химия заводи қурилишининг асосий таъминотчиларидан саналади. Завод коллективи корхона қурилишига металл конструкциялар етказиб бериш муддатини бир ойга қисқартиришни кўзлаб меҳнат қиляпти. Тўғри, бу ерда ҳам дастлабки пайтлар иш графикдагидан бир мунча паст бўлди. Чунки завод металл конструкцияларни тайёрлаш учун етарли миқдорда металлга эга эмас эди.

Завод маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тезда зарур тадбирий чоралар белгилаб чиқишди. Металл заводларига махсус вакиллар юборилди. Лойиҳалар қайта ишлаш учун қайтарилди. Зарбдор бригадалар тузилиб, иш уч сменада ташкил этилди. Экстракция цехига 1500, аммофос цехига 3500 тонна металл конструкциялари муддатидан 20 кун илгари етказиб берилди.

Ҳозирги кунларда завод коллективи йирик химия корхонасининг иккинчи тутун минорасини ва эстакада конструкцияларини тайёрламоқда. Бу ишни ҳам улар узоғи билан 13 апрелга қадар тугаллашни кўзда тутганлар.

Бироқ завод коллективининг ишида ҳали ҳам бир қатор камчиликлар мавжуд. Металл конструкциялар кўп ҳолларда тўла комплектлаштирилмаган ҳолда жўнатиляпти. Металл зиналар етказиб берилмаяпти.

Шу йилнинг ўтган икки ойи ичида юқорида қайд қилинган ана шундай етишмовчиликлар ва нуқсонлар туфайли химия заводи қурилишида бир қадар сусткашлик юз берди. Қурилиш-монтаж ишлари икки ойлик планидагидан бир миллион сўмлик кам иш бажарилди.

Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбатини муддатидан илгари қуриб битказиш энг аввало ускуналар ва металл конструкциялар ҳамда қурилиш учун зарур бўлган бошқа нарсаларнинг ўз вақтида етказиб берилишига боғлиқ. Таъминотчи корхоналар ҳам қурилиш-монтаж ташкилотлари сингари қурилишнинг актив иштирокчилари саналади. Шундай экан, барча таъминотчи корхоналар ишга ва бурчга тўла масъулият билан ёндашишлари керак. Қурилиш участкалари етарли миқдорда ускуналар, конструкция ва технологик жиҳозлар, қурилиш материаллари билан таъминланганда ва қурувчилар билан таъминотчилар мустаҳкам алоқада ишлагандагина Олмалиқ химия заводини муддатидан олдин шу йил ишга тушириш мумкин. Бош пудратчи — республика қурилиш министрлиги бинокорлари ва мутахассилари, министрликка қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Алмаликсвинецстрой» тресги коллективи бу борада қурувчиларга амалий ёрдам бериши, камчиликларни йўл-йўлакай бартараф қилиб бориши керак.

Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати ҳам умумхалқ иши! Бу корхона келгусида ерга дармон, деҳқонга хирмон ҳадя этади.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
М. САИДОВ,
Ўзбекистон радиосининг махсус мухбири.
И. МАНСУРОВ,
Ўзбекистон телевидениеси мухбири.

(Рейд материаллари Ўзбекистон радиоси орқали бугун соат 12 дан 15 минут ўтганда эшиттирилиб, республика телевидениеси орқали шу куни соат 20 дан 35 минут ўтганда кўрсатилади).

МИНИСТР ШАРҲЛАЙДИ

Ана шу рейд мақола юзасидан мухбирларимиз Ўзбекистон ССР қурилиш министри С. И. Иброҳимовга бир неча саволлар билан мурожаат этди. Қуйида унинг жавобини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

— Олмалиқ химия заводи қурилишида ўтган икки ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмай қолди. Бунинг сабабларини айтолмайсизми!

— Олмалиқ химия заводи — улкан химия корхонасидир. Бундан уч йил муқаддам корхонанинг биринчи навбати қисқа муддат—бир йил ичида қурилиб фойдаланишга топширилганди. Бу — қурувчиларимиз ва монтажчи ташкилотларимизнинг деҳқонларимизга қилган совғаси бўлди. Ҳозирги кунда бунёдкорларимиз Олмалиқ аммофос заводининг иккинчи навбатида иш олиб бормоқдалар. Бу улкан корхонани тиклашдек шарафли вазифа аввалги сафаргидек министрлигимизнинг Олмалиқдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Алмаликсвинецстрой» тресги коллективи зиммасига юкланган. Олмалиқ қурувчилари, бинокорлари, монтажчи ташкилотлар ва химиклар Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбатини шу йилнинг 30 ноябрида, муддатидан 13 ой илгари ишга тушириш бўйича оширилган мажбурият қабул қилишди. Министрлигимиз корхоналари ва ташкилотлари ишни янада жадаллаштириш борасида катта иш олиб бормоқдалар. Шу муносабат билан министрлигимиз коллегияси яқинда махсус қарор қабул қилди. Унга кўра қурилишга масъул ходимлар биркитилди.

Ҳозир объектнинг аммофос ва экстракция цехларида металл конструкцияларини монтаж қилиш билан биргаликда йирик габаритли ускуналар ҳам ўрнатила бошланди. Тўғри, шу йилнинг ўтган икки ойида ишда бироз сусткашлик юз берди. Қурилиш-монтаж ишлари икки ойлик плани уддаланмади, ёки бир миллион сўмлик иш бажарилмади. Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлар министрлиги ташкилотлари мўлжалдагидан кам иш қилдилар. 900 минг сўмлик монтаж ишлари бажарилмай қолди. Тўйтепа металл конструкциялари заводи металл конструкцияларининг асосий қисмини ўз вақтида етказиб бермади, ёки тўла комплектли эмаслиги натижасида монтаж ишлари тўхтаб қолди.

«Минмонтажспецстрой» ташкилотларининг айби билан 120 метрлик учта шамоллатиш трубаларининг монтаж ишларини ташкил қилиш лойиҳаси ва уни бажариш графиги ҳалигача тайёрланмаганлиги, ачинарли ҳолдир. Йирик габаритли ускуналар билан металл конструкцияларининг биргаликда монтажи ҳам кечиктирилмоқда. Бундан ташқари буюртмачи — Олмалиқ химия заводи дирекцияси томонидан январь—февраль ойпаридаёқ таъминланиши керак бўлган 60 та асосий ускуна ҳалигача объектга келтирилмаган. Шу билан бир вақтда 220 тонналик зангламайдиган трубопровод ва бир қанча сантехник ҳамда технологик арматураларни объектга келтириш масаласи буюртмачи томонидан ҳалигача ҳал қилинмай келинаётир.

— Шу министрликка қарашли айрим корхоналар—чунончи, Олмалиқдаги ёғочни қайта ишлаш заводи, Тошкентдаги 1-тажриба-механика заводи, Оҳангарондаги 4-темир-бетон буюмлари заводи ва бошқа баъзи корхоналар химия заводи қурилишига зарур бўлган материалларни ўз вақтида етказиб бермаяптилар. Бу камчиликларни тезда бартараф этиш мумкинми!

— Бунга қарши министрлигимиз қатъий чора-тадбирлар белгилади. Коллегия қарорининг ўз вақтида бажарилиши қаттиқ назорат остига олинди. Олмалиқ химия заводи қурилишининг бориши министрликнинг ҳар бир коллегиясида муҳокама қилинмоқда. Ишдаги нуқсонларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар кўрилмоқда. Химия заводига маҳсулот тайёрлаб берувчи корхоналар учун махсус график ишлаб чиқилди. Ҳозирги пайтда ана шу графикнинг бажарилиши мунтазам текшириб бориляпти.

— Министрлик корхоналари шу қурилишга сифатсиз маҳсулот юбораётганлиги тўғрисида ҳам эътирозлар бор. Буни қандай изоҳлаш мумкин!

— Бу масала шу йилнинг 17 мартида министрлигимизнинг коллегиясида алоҳида кўриб чиқилди. Коллегия қабул қилган қарорида министрлик корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарларини йўл қўйган камчиликларни бартараф этишга жалб қилиш билан бирга уларга шахсий жавобгарлик юклатилди.

— Энди республикамиздаги шу йил ишга тушадиган бошқа объектларда қурилишларнинг бориши ҳақида ҳам икки оғиз гапириб берсангиз.

— Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида қурувчиларимиз улкан вазифаларни бажаришга киришганлар. Шу йилнинг ўзидаёқ бир қанча муҳим объектлар ва ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилиши керак. Жумладан, Сергелидаги рангли металларни қайта ишлаш заводи, Фарғона сунъий толалар заводи, Тошкент чиннисозлик заводи, Қўқондаги хром-чарм заводи, Олмалиқ кон-металлургия комбинати ва бошқа корхоналарда янгидан-янги ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган зарур объектлар ишга тушади. Бу объектларни тезкорлик билан қуришда қурувчи ва монтажчиларимизда куч ва ғайрат, билим ва тажриба етарли. Шубҳа йўқки, партия ва ҳукуматимиз белгилаган режалар муддатидан аввал рўёбга чиқади. Қурувчиларимиз қўлни-қўлга бериб меҳнат қилишади.

Жақсилик Бертоев «Ташкенткабель» заводининг илғор ишчиси. У анчадан буён корхонада астойдил ишлаб келади. Беш йиллик топшириқни муддатидан илгари уддалашга сўз берган Ж. Бертоев социалистик мусобақада олдинда боряпти. И. Глауберзон фотоси.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

МУСОБАҚАДОШЛАР РАДИОЙЎҚЛАМАСИ

Социалистик мусобақа шартлари қандай бажариляпти? Мусобақадош областлар радиойўқламаси. Бугун эфирда мусобақадош Андижон, Фарғона ва Наманган областлари... Республика радиосининг қишлоқ хўжалик ходимларига бағишланган кечаги эшиттириши ана шу сўзлар билан бошланди. Эшиттириш Фарғона водийсидаги уч мусобақадош область қишлоқ меҳнаткашларининг беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликларига, кўклам ишларининг боришига бағишланди. Ана шу муҳим масала юзасидан ўтказилган радиойўқламада Андижон, Фарғона ва Наманган областлари қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқлари дала ишларининг бориши ҳақида телефон сими орқали ахборот бердилар. Шундан сўнг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Раҳматулла Абдуллаев ҳар учала областда социалистик мажбурият шартларининг бажарилишини шарҳлаб, мусобақадошлар ишидаги ютуқ ва камчиликларни аниқлаб берди.

Республика радиосининг қишлоқ хўжалик эшиттиришлари бош редакцияси областлараро социалистик мусобақанинг боришини кенг ёритишга аҳамият бериб, ҳозиржавоб рубрика очганлиги диққатга сазовордир.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР · ХАБАРЛАР · ВОҚЕАЛАР

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ПАРИЖ. Чоршанба куни Парижнинг Клебер кўчасидаги халқаро конференциялар уйида Вьетнам Демократик Республикаси билан АҚШ қўшма иқтисодий комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Вьетнамга бағишланган Париж битими идорасида ташкил этилган комиссиянинг мажлиси экспертлар даражасида ўтказилди.

✦ ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикаси революцион кенгашининг раиси Х. Бумиддин чоршанба куни бу ерда меҳмон бўлиб турган СССР Қуролли кучлари бош штаби бошлиғининг биринчи ўринбосари генерал-полковник Н. В. Огарков бошчилигидаги Совет ҳарбий делегациясини қабул қилди.

✦ ВАШИНГТОН. СЕНТО ҳарбий блоки составига кирувчи мамлакатлар вакиллари ҳарбий комитетининг икки кунлик сессияси тугади. Сессияда Қўшма Штатлар, Англия, Туркия, Покистон ва Эрон делегациялари қатнашди. Сессияда, жумладан, СЕНТО блоки «мудофаасини биргаликда ҳарбий планлаштириш» масалалари, шунингдек блокка аъзо бўлган мамлакатлар армиялари ўртасидаги алоқалар муҳокама қилинди.

✦ РИМ. Италия жамоат транспорти ходимларидан 220 минг киши беш соатлик умуммиллий забастовка эълон қилди. Улар коллектив шартноманинг янгиланишини талаб қилмоқдалар. Италия радио ва телевидениесининг хизматчилари ўз ишларини икки соат тўхтатиб қўйдилар. Улар меҳнат шароитининг яхшиланишига ва касаба союзлари ҳуқуқларининг кенгайтирилишига эришиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

✦ ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг энг катта штатларидан бири Панжоб экономикаси тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Бешинчи беш йиллик планда асосий эътибор штатда қашшоқликни тугатиш учун кураш масаласига, аҳолининг иш билан тўла банд бўлишини таъминловчи турли программаларнинг амалга оширилишига, шунингдек Панжоб экономикаси қолоқ тармоқларини интенсив ривожлантиришга қаратилади. (ТАСС).

МУҲИМ ВОҚЕА

БОНН, 28 март. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси У. Замни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қабул қилганлигига ГФРнинг сиёсий ва жамоат доиралари катта аҳамият бермоқдалар. ГФР ҳукуматининг вакили Бонида ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, элчининг бундай қабул қилинганлиги муҳим воқеа бўлди, деб таърифлади. ГФРдаги катта газеталарнинг ҳаммаси Л. И. Брежневнинг ГФР элчисини қабул қилганлигини кенг ёритмоқдалар ва шарҳламоқдалар. «Генерал — Анцайгер» газетаси У. Зам ГФР ҳукумати бошлиғи В. Брандтнинг шахсий мактубини Л. И. Брежневга топширганлигини таъкидлаб, бундай деб ёзади: «Совет—Ғарбий Германия алоқалари ва суҳбатлари икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш ва СССР билан ГФР ўртасидаги шартноманинг таъсири остида ўтмоқда».

«Зюддойче цайтунг» газетасининг фикрига қараганда, Л. И. Брежнев ГФР элчисини қабул қилганлиги ва федерал канцлер В. Брандтнинг мактубини элчи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига топширганлиги икки ёқлама муносабатларнинг ва умуман халқаро аҳволнинг энг муҳим масалалари устида ҳар иккала давлатнинг олий раҳбар арбоблари ўртасида янги мулоқот бошланганлигидан далолат беради.

Бонндаги сиёсий кузатувчилар шу йил январда канцлер В. Брандт ҳукумат номидан берган баёнотида ГФР ҳукумати «Шарқий Европа давлатлари билан кенг ҳамкорлик қилишга интилади», деб айтган гапларини эслатмоқдалар. Шу муносабат билан «Вестфелише рундшау» газетаси бундай деб ёзади: Бонн шарқий шартномалари «яъни ГФРнинг СССР ва Польша Халқ Республикаси билан тузган шартномалари бошлаб берган сиёсатни актив равишда давом эттириши, шу тариқа у мазкур шартномалар тузилганлиги билан сиёсатнинг бу босқичи тугади, деган таассурот туғилишига йўл қўймаслиги керак».

САЙЛОВ ЯНА НАТИЖАСИЗ ҚОЛДИ

АНҚАРА, 29 март. (ТАСС). Туркияда чоршанба куни бўлиб ўтган президент сайловининг ўн биринчи даврасн яна ҳеч қандай натижа бермади. Ўз номзодини кўрсатишдан воз кечган собиқ бош штаб бошлиғи сенатор Фаруқ Гурлер учун 81 овоз, демократик партиянинг бош раиси Фарруҳ Бўзбейли учун 51 овоз берилди. Мамлакат президенти сайланадиган парламент иккала палатасининг қўшма мажлисига бу гал атиги 178 депутат ва сенатор келди. Президент бўлиб сайланиш учун шу лавозимга кўрсатилган номзод мутлоқ кўп — 318 овоз олиши керак.

Туркия Республикаси президенти Жавдат Сунайнинг ваколат муддати кеча тугаганлиги муносабати билан мамлакат конституциясига мувофиқ сенат раиси Текин Арибурун унинг вазифасини вақтинча бажариб туради.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ДЕКРЕТИ

ҚОҲИРА, 29 март. (ТАСС). Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат республика декретини чиқарди. Ана шу декретга мувофиқ у ўзини ҳарбий генерал-губернатор деб эълон қилди.

Миср бош министрининг ўринбосари, ички ишлар министри М. Салим ҳарбий генерал-губернаторнинг ўринбосари қилиб тайинланди.

Президент декрети фавқулодда ҳолат тўғрисидаги 1967 йилги қонун асосида қабул қилинди. МЕН агентлиги ана шуни хабар қилди.

ТУРК ДЕНГИЗЧИЛАРИНИНГ ТАШАККУРИ

Шимолий денгиз пароходчилигига қарашли «Умбалес» газотурбоходи капитанининг биринчи ёрдамчиси радио орқали қуйидагиларни хабар қилди: Навбатдаги рейс чоғида Эгей денгизидан ўтаётганимизда капитаннинг иккинчи ёрдамчиси С. Филиппов кучли тўлқинлар орасида кичикроқ бир кема ёрдам сўраб сигнал бераётганлигини сезиб қолди.

Кемамиз йўлини ўзгартириб, дарров ёрдам беришга борди. Турк паром катери двигатель ишламай қолиб, кулфатга учраган экан. Шамол катерни қояли соҳилга суриб бораётган пайтда экипаж таҳликали аҳволга тушиб қолган. Совет денгизчилари худди шу пайтда уни кўриб қолганлар.

Қаттиқ шамол бўлаётган ва тўлқинлар баланд кўтарилаётган шароитда кемамизнинг мазкур кичкина кемага яқинлашиб бориши осон бўлмади, лекин капитан И. Карачев бу қийин вазифани моҳирлик билан бажарди. Паромни шатакка олиб Чаноққалъа портига элтиб қўйдик.

Турк денгизчилари совет денгизчиларига қизғин ташаккур айтдилар.

(ТАСС мухбири).
Архангельск.

Қадрсизланган Америка долларининг оқиб келиши Ғарбий Европа мамлакатларининг экономикаси учун катта ташвиш туғдирмоқда. Суратда: Швейцарияда чиқадиган «Иллюстре» ҳафталигида эълон қилинган фотомонтаж. Фотомонтажга «Доллар, уйингга жўна!» деган изоҳ берилган.

ТАСС фотохроникаси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Редакция йўллаган хат юзасидан текшириш ўтказилди. Унда келтирилган фактлар тасдиқланди. «Союзпечать»нинг Тошкент шаҳар Фрунзе район агентлиги ходимларининг айби билан обуначи Э. Абдуллаевга тегишли газеталар Янгийўл райони ўрнига Калинин районига юбориб келинган. Ҳозир обуначи ўзи ёзилган «Правда», «Тошкент ҳақиқати» газеталари ва «Ўзбекистон коммунисти» журналини ола бошлади.

Газетхон Э. Абдуллаевдан олинган ва текшириш ҳамда чора кўриш учун «Союзпечать»нинг Тошкент область агентлигига юборилган хатга ана шундай жавоб келди.

«ЗИРА ҲАҚИДА»

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги газетанинг 10 март сонида босилган «Зира ҳақида» сарлавҳали мақолани ўрганиб чиқди. Газета муҳим масалани ўз вақтида тўғри кўтаргач.

Зира ўсимлиги республиканинг тоғлиқ ва тоғолди районларида табиий ҳолда ўсиб, унинг ҳосили матлубот кооперацияси органлари томонидан йиғиб олинади ҳамда реализация қилинади.

Министрлик сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтига зира етиштириш технологиясини ва уни кўпайтириш иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлиги масаласини ўрганишни топширди.

МОСКВАДА ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ БОШЛАНДИ

ХОККЕЙ БАЙРАМИ

Бугун Ватанимиз пойтахти Москвада хоккей бўйича жаҳон XXXX чемпионати старт олади. Москвага жаҳоннинг 11 марта чемпиони номини олган совет терма командаси меҳмонлари ташриф буюришган. Марказий спорт саройида чемпионат қатнашчилари бўлган беш мамлакатнинг давлат байроқлари қатори ўроқ-болғали алвон байроғимиз ҳилпирайди.

Миллионлаб хоккей мухлислари муз устида бўладиган шайба суриш ўйинларига зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Чемпион номини олиш учун қизғин мусобақа бўлади. Чунки ўтган йили Прагада ўтказилган мусобақаларда кўпдан бери биринчиликни қўлга киритишни ҳавас қилиб юрган чехословакиялик хоккейчилар кетма-кетига тўққиз марта чемпионлик номига сазовор бўлолган совет хоккейи усталарини доғда қолдиришганди. Пешқадамлик учун кураш бу йил ҳам ана шу икки команда ўртасида бўлади.

Ўтган йилги чемпионлар Москва турнирида ҳам фахрий ном эгаси бўлишга ҳаракат қилишади. Улар чемпионатда яхши ўйин кўрсатиш учун барча имкониятлардан фойдаланишга уриняптилар. Чехословакиялик хоккейчилар устози Владимир Костка: «Терма команда ўтган йиллар қўлга киритилган тажрибалар асосида чемпионатга ҳозирлик кўрди. Москва учрашувлари осон бўлмайди. Совет хоккейчилари ўз майдонларида — минглаб мухлислар даврасида шайба сурадилар. Шунга қарамай, биз ҳар бир ўйинда маҳкам туришга, ҳужумда жанговарлик сифатларимизни кўрсатиб, маҳорат билан техник жиҳатдан пухта ўйин кўрсатишга ҳаракат қиламиз», деган фикрни билдириб турибди.

ЧССР терма командаси катта хоккей ўйини олдидан бир қанча халқаро ўртоқлик учрашувлари ўтказди. Жумладан, Польша командасини 8:2 ҳисобида енгди. Бу учрашувда хоккейчилардан Палечек, Новак, Кохта, Фарда ва бошқалар маҳорат кўрсатдилар. Уларнинг ўз майдонларида фин хоккейчилари билан ўтказган ўйинларида 6:0 ва 2:2 ҳисоби қайд қилинди.

Жаҳон чемпионати қатнашчиларидан Финляндия терма командаси ҳам мусобақага пухта ҳозирлик кўрди. Мазкур команданинг раҳбари Лампайнен ва катта тренери Лунде: «Москвага медаль учун борамиз. Қандай бўлмасин, фахрий шоҳсупадан ўрин эгаллашга ҳаракат қиламиз» демоқдалар.

Жаҳоннинг энг кучли хоккейчилари ҳисобланган совет шайба суриш усталари ҳам шайланиб туришибди. Тренерларимиз В. Бобров билан Б. Кулагинлар 20 кишилик терма команда составини аниқлашда муҳим кузатишлар олиб бордилар ва имкониятларни ўргандилар. Бу сафар ҳам совет хоккейининг номдор ўйинчилари ҳисобланган дарвозабон Третьяк, ҳимоячилардан Поладьев, Циганков, ҳужумчиларимиз Мартинюк, Мальцев, Якушев, Михайлов, Петров, Викулов, Шадрин, Рагулин ва бошқалар совет спорти шарафини ҳимоя қиладилар.

Командамиз чемпионатга ҳозирлик кўриш арафасида ўз состави жиҳатидан кучли хоккейчилар ҳисобланган Швеция терма командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Бу ўйиннинг бири 9:4 ҳисобида совет хоккейчилари фойдасига ҳал бўлди. Такрорий ўйинда командамиз кичикроқ ҳисоб — 4:3 билан енгилди.

Совет хоккейчиларига жаҳон чемпионати ўйинларида канадалик профессионаллар билан ўтказилган учрашувлар сабоқлари иш берса ажаб эмас. Ўшанда саккиз ўйин ўтазиб ягона шайба (32:31) фарқи билан ғалабага эришган совет хоккейчилари ютуғини мухлислар яхши билишади. Жаҳон хоккейида бизга тенг келадигани йўқ деб жар солиб юрган канадаликларни уч марта ютиб, бир ўйинда ҳисобни дуранг қилганимиз катта шовшувга сабаб бўлганди.

Хуллас, Москвада хоккейчиларимиз яна жаҳон чемпиони деган ном эгаси бўлиш учун, пешқадамликни тиклаш учун курашадилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ОИЛА ДАВРАСИДА МУТОЛАА

ИШТАҲА МЕЪЁРИ

Кучли калорияли таомлар, ўткир зираворлар (саримсоқ, пиёз, мурч, аччиқ гаримдори, сирка) айниқса, спиртли ичимликлар нозик ошқозон шиллик қаватларини қитиқлайди, бўрттиради, ниҳоят қизартиради. Шу туфайли киши сассиқ кекирдак бўлади, сўнг унинг ярага айланишига замин яратилади. Бу хил овқатлар ичакларни ҳам тинч қўймайди. Оддий ёки ярали ва ғозли ичак буруғи (колит) юзага келади. Ичакдан қонга сўрилган қувватли моддалар — токсинлар ягона ва нозик жигар ҳужайраларига тўфондек «ҳужум» қилади. Овқатнинг ҳарорати юракни ва у орқали бутун томирларни ҳаракатга келтиради. Бош мия ҳам ўз гинчлигини йўқотади, аввало, киши уйқудан маҳрум бўлади.

Маишатпарастлардек эйишичишлик аста-секин ҳужайра ва тўқималарни ишдан чиқаради. Шунинг учун ҳам баъзи касалликларга (семизлик, склероз, юрак санчиғи, қон босимининг ошиши, мияга қон қуйилиши, ичак буралиши) чалинишга қисман нотўғри овқатланиш сабаб бўлмоқда. Абул Фарож айтганидек, **ҳазм бўлиши қийин овқат — овқат еганнинг ўзини ейди.** Хуан Мануэль эса, **бундай зарарли овқатни егандан кўра, очликка сабр қилган маъқул,** деб бежиз айтмаган.

Ошқозон ва ичаклар, умуман, организм, табиатан оддий, ва юмшоқ овқатни ёқтиради. Л. Толстой таъбири билан айтганда, **овқат қанча оддий бўлса, шунча ёқимлидир, чунки у кўнгилга тегмайди, соғлиққа ҳам яхши, ҳар қачон ва ҳар ерда топилади.** Шу нуқтаи назардан ўзбек миллий таомларидан шиpгурунч, шовла, ширқовоқ, қолаверса, атала мақсадга мувофиқдир. Аммо, бу оддий ва мазали таомлар камдан-кам дастурхонда кўринади. Биз, айниқса, ширгурунч ва атала ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчимиз. Донолар ошларнинг «подшоси» ширгурунч, унинг «вазири» гурунч, деб бежиз айтишмаган.

Сут кишига гўдакликдан йўлдош, она мижоз тотли таомдир. Сигир сути таркибида, масалан, ҳаёт учун муҳим бўлган оқсил (3,39 процент), қанд моддалари (4,97 процент), тез сингадиган ва парчаланадиган ёғлар (3,68 процент), тузлар ва микроэлементлар, витаминлар (А, С, Д) мавжуд. Сутнинг калорияси ҳам ўртача. Масалан, бир стакан сут 137 калория иссиқлик беради.

Гурунч ҳам кимёвий моддаларга бой, унинг таркибида витаминлардан «В» группаси ҳам бор. Гурунчнинг 200 грамми 665 калория иссиқлик беради. Ширгурунч сариёғ билан баҳам кўрилади. Сариёғнинг 10 граммида 78,7 калория бор. Ширгурунч истеъмол қилган киши ўртача 600-800 калорияга эга бўлади. Бу калория кўпчиликнинг бир кунда сарф қиладиган энергиясининг учдан бир қисми демакдир. Ширгурунч енгил ва осон ҳазм бўлади. Демак, ошқозон ва ичаклар унча уринмайди. Шунинг учун ҳам ширгурунч барча беморларга раво кўрилади.

Донолар фикрича, атала сўзида бир олам маъно бор эмиш. Дарҳақиқат, сут ёки тухум қўшилган лаззатли ва мулойим атала қақраган ерга сув берилганидек, кишининг ҳориган баданига, ичак чавоқларига беками-кўст сингади, яйратади. Буни оналаримиз жуда яхши билишади. Демак, атала кўп касалликларни даволайди, олдини олади ҳам. Соғлом бўлай десангиз, ширгурунч, ширқовоқ, атала ва бошқа таомлардан истеъмол қилиб туринг.

Э. ЗИКРИЛЛАЕВ,
врач.

Тошкент қўғирчоқ фабрикасида ишлаб чиқарилаётган турли хилдаги ўйинчоқлар болаларга қувонч бахш этиши билан бирга жаҳон бозорида ҳам эътибор қозонмоқда. Шу кунларда фабрика коллективи ўз маҳсулотлари билан Познань шаҳрида очиладиган жаҳон ярмаркасида иштирок этиш учун ҳозирлик кўрмоқда. Суратда: турли халқлар миллий кийимидаги қўғирчоқларнинг бир туркуми.

А. Авазов фотоси. (ЎзТАГ).

*

САНЪАТИМИЗ КЎРИГИ

Шу кунларда Тошкентга республикамиз областлари ва шаҳарларининг театр ижодкорлари ташриф буюришган. Тошкентдаги кўпгина театрлар саҳналари ана шу коллективларга бериб қўйилибди. Ҳар бир шаҳар ва область театри навбати билан ўзларининг махсус тайёрлаб келган асарини намойиш этмоқда. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ва Ўзбекистон Театр жамияти томонидан ўтказилаётган мазкур кўрик СССР халқлари драматургияси ва театр санъатининг бугунги аҳволи қай даражада эканлигини ёрқин намойиш этади.

Республика фестивали қатнашчилари СССР халқлари бузилмас қардошлигининг куч-қудратини мадҳ этувчи ажойиб саҳна асарларини кўриб, атрофлича муҳокама қиладилар.

Саҳна санъаткорлари маҳоратларини намойиш этувчи мазкур республика кўриги Ҳамза номидаги академик драма театрида очилди. Кўрикнинг календар планига Иттифоқимиз қардош халқлари драматургиясининг энг яхши асарлари киритилган. Атоқли драматург Ч. Айтматовнинг «Момо ер», И. Афандиевнинг «Яраланган юраклар», М. Авезовнинг «Абай — эл фарзанди», В. Канделакининг «Вақт — 24 соат», А. Макаенокнинг «Трибунал» каби қатор асарлари киритилган.

Пойтахтимиз томошабинлари ранг-баранг мавзудаги асарларни марок билан томоша қилмоқдалар. Кўрик 2 апрелга қадар давом этади.

А. ЮСУПОВ.

АПРЕЛЬ ОБ-ҲАВОСИ

Апрелда ўртача ойлик ҳарорат одатдаги кўп йиллик нормадан 1-1,5 даража паст келади. Сурхондарё области, Фарғона водийсида 3-8 даража иссиқ, қолган жойларда 1 даража совуқ ва 4 даража иссиқ атрофида бўлади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва Қизилқумда эса 2-3 даража совуқ бўлиши кутилади.

Ойнинг бошларида иссиқлик кундузи 10-15 даражага кўтарилади. Учинчи ўн кунликнинг охирига бориб, ҳаво бироз совийди. Республиканинг айрим жойларига қиров тушади. Лекин ҳарорат биринчи ўн кунликка нисбатан иссиқроқ бўлади.

Апрелнинг бошқа кунлари кечалари 8-13, кундузи 20-28, айрим вақтларда кечалари 13-18, кундузи 28-32 даражагача иссиқ бўлиши кутилади.

Ой давомида ҳавонинг ўзгариб туриши, ёмғир ёғиб, вақти-вақти билан жала қуйиб, момақалдироқ бўлиши кутилади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро областларида ва Фарғона водийсида намгарчилик миқдори 10-30, қолган областларда 40-60, айрим жойларда 70-100 миллиметргача боради.

Г. ЯУШЕВА,
Тошкент узоқ муддатли об-ҳаво бюросининг синоптик катта инженери.

ЎЗБЕКИСТОН Ахборот

ОБЛАСТЛАРДАН ДАРАКЛАР

● САНОАТ

БИРИНЧИ МАҲСУЛОТ

Чортоқда Фарғона водийсида ягона ҳисобланган ингичка толали пахтани тозаловчи корхона қад кўтармоқда. Ҳозир заводнинг дастлабки навбати маҳсулот бера бошлади. Заводда барча қулайликлар мавжуд. Уни тажриба корхонаси деса ҳам бўлади. Бу ерда пахта тозалаш саноати учун ишлаб чиқарилаётган энг янги нусхадаги техника жиҳозлари муваффақиятли синовдан ўтказилмоқда. Замонавий техникани синаш-созлаш ишларида пахта тозалаш саноати давлат конструкторлик бюроси билан илмий текшириш институтининг мутахассислари ҳамкорлик қилишмоқда.

М. ЖАЛИЛОВ.

● САНЪАТ

ИЖОДКОРЛАР ТУҲФАСИ

«Каршистрой» қурилиш бошқармаси комсомол комитети номига Москвадан совға келди. Унча катта бўлмаган қутича устида «СССР Маданият министрлиги тасвирий санъат ва ёдгорликларни сақлаш бошқармасидан» деган ёзувлар бор эди. Қутича очиб кўрилганда, ичидан мактуб ҳам чиқди. Унда қуйидагилар ёзилган: «Тўққизинчи беш йиллик комсомол зарбдор қурилишларида меҳнат қилаётганларга маданий хизмат кўрсатиш мақсадида совет рассомлари ва ҳайкалтарошларининг энг яхши асарларидан кўргазма тайёрлаб, сизларга юборяпмиз».

Экспонатлар орасида бир-биридан жозибали, нафис, томошабинда завқ уйғотувчи асарлар бор. Жумладан, таниқли рассом И. Сегалнинг «Тинчлик ҳақида Совет ҳокимиятининг биринчи Декрети», В. Серовнинг «В. И. Ленин Совет ҳокимиятини эълон қилмоқда», М. Соколовнинг «В. И. Ленин Смольнийда» каби асарлари ҳамда «Солдатлар», «Фарғона канали», «Давлатга — пахта» сингари расмлар юборилибди. Жами катта-кичик 37 та санъат асаридан иборат кўчма кўргазма билан илк марта «Водстрой» трестининг механизаторлари танишдилар.

Ч. БЕРДИЕВ.

● АЛОҚА

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Ҳар касбнинг ўз гашти-ю завқи бўлади. Эшмурод ота ҳам ўз касбига меҳр қўйганлардан. Бекободлик отахоннинг эшикма-эшик хушхабар тарқатиб юра бошлаганига ҳам 30 йилдан ошди. Конли уруш кимларни қай куйга солмади дейсиз. Эшмурод Жуманазаров немис босқинчиларига қарши аёвсиз жанглар бошланган кезлар навқирон йигит эди.

У кўпгина тенгқурлари қатори фронтга йўл олди-ю, лекин душманни Берлингача қувиш насиб қилмади. Урушнинг иккинчи йили оёғидан қаттиқ яраланиб қолди. Соғайгандан кейин ҳам врачлар унинг қайта жангга киришига рухсат беришмади. Шундан бери Жуманазаров ўз жонажон қишлоғи — Дзержинский номли колхозда хат-хабар, телеграмма, газета-журналлар тарқатиб юрибди.

А. ҲАЙДАРОВ.

● МАОРИФ

КАЛХОЗДА РУС ТИЛИ ТЎГАРАГИ

«Октябрь 50 йиллиги» колхозида ўзига яраша янгиликка қўл урилди. Хўжалик партия ташкилоти қошида рус тилини ўрганиш тўгараги ташкил қилинди. Марҳамат райони колхоз-совхозларида биринчи ташкил қилинган бу тўгаракда 20 дан ортиқ киши шуғулланмоқда. Доҳиймиз В. И. Ленин тилини ўрганишга ва русча эркин сўзлашишга ҳавас қўйганлар учун машғулотлар ҳафтада икки маротаба олиб борилмоқда. Тўгарак аъзоларининг дастлабки йиғинида колхоздаги 27-мактабнинг рус тили ўқитувчиси Аъзамжон Ғуломжонов суҳбат ўтказди. Энди бундай тўгаракларни районнинг бошқа хўжаликларида ҳам уюштириш мўлжалланмоқда.

М. ЖОНУЗОҚОВ.

● ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

ЯХШИЛАР

Шу куни ҳаво очиқ келди. Чўпон Рўзмон Умматов «Қўйларни бугун бир яйратай» деган ҳаёлда олисроқ яйловларга ҳайдади. Лекин кутилмаган воқеа юз берди. Осмонни қора булут қоплаб, ёмғир томчилай бошлади. Шамол турди. Ҳаш-паш дегунча ёмғир жалага айланди. Қўйлар тўзиб, ўзларини тошлар панасига, жарликлар ёқасига ура бошлади. Чўпон отарини қайтаролмай, қийин аҳволда қолди. Бу пайтда Сайёд қишлоқлик С. Умиров, С. Умматов, Қ. Хидировлар ўзаро гурунг қуришганди. Улардан бири «Қўйларга нима бўлдийкин» деган ҳам эдики, эшикда мактаб қоровули Тўрабек Умиров кўринди:

— Совхознинг моллари далага олиб чиқилган эди! Қани, жўралар, яйловдан хабар олмасак бўлмайдиганга ўхшайди. Жала селга айланмаса деб қўрқаман.

Умировнинг бу гаплари ўтирганларни ҳаракатга келтирди. Кўпчилик бўлиб отарлар ёйиладиган томонга йўл олишди. Улар яйловга етиб келишганда, чўпон ҳолдан тойган, қўйларни бир ерга тўплолмай, орқага қайтаролмай турган экан.

Орадан икки соатча ўтар-ўтмас Фориш районидаги Киров номли совхознинг 500 дан ортиқ қўйи беталофат қўраларга етказиб келинди. Совхоз маъмурияти қийин шароитда халқ бойлигини сақлаб қолишда ғайрат кўрсатган бу яхши кишиларга миннатдорчилик билдирди.

Н. ХУДАНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Экран хандаси. 10.50 — Илмий-оммабоп фильм. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Қўғирчоқ спектакль. 12.35 — Музикали киоска. 13.05 — Фан ва маданиятимизнинг актуал проблемалари. 13.45 — Телефильм. 14.40 — К. Шульженко куйлайди. 15.25 — «Здоровье». 15.55 — **Ит етаклаган хоним** (бадиий фильм). 17.20 — ТОШКЕНТ. 17.25 — «До-ре-ми-фа-соль». 17.55 — **Қизларни ўғирлаш** (бадиий фильм). 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Ёш ижрочилар концерти. 20.20 — Оламда нима гап? 20.45 — «Ахборот». 21.00 — Қўшиқ ёзувчи шоирлар. Ҳабибий. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.25 — **Хоккей: СССР — ГФР.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.20 — МОСКВА. 17.50 — Мультфильмлар. 18.20 — **Ҳайвонот оламида.** 19.30 — Концерт. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — **Инженер Прончатов** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — Концерт. 22.30 — **Енгил ҳаёт** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.50 — ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 31/III да **Ўзбекча концерт** (кундузи), **Севги тумори** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/III да — **Йўқолган узук** (кундузи), **Инқилоб тонги** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/III да **Ужарлар** (кундузи), **Менинг жаннатим** (кечқурун).

РУС ЁШ ТОМОШАБИНЛАР ТЕАТРИДА — 1/IV да кеч соат 7 да **Сўнмас чироқлар.** Фарғона область театрининг спектакли.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Совет циркининг ҳайвон ўргатувчиси, Бутуниттифоқ кўригининг лауреати **Б. Денисов Африка шерлари билан.**

КИНО

Шайтон малайлари иблис тегирмонида; Айиқ — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда).

Адрес: Ер планетаси — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда); «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12, 2, 3, 5, кеч соат 6, 8, 9 да); «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 1, 4, кеч соат 7, 9.30 минутда); «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да); «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2 ва кеч соат 6 да), «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, 3 ва кеч соат 6 да); «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 9 да).

Эски шаҳар можаролари; Мультфильмлар тўплами — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.30 ва кеч соат 8.30 минутда), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да).

Йўлбарс изидан (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, кеча соат 7, 8.40 минутда), **Сангам** (кундуз соат 3, ўзбек тилида) — «КЎКЧА».

Прерия; Онтарио бўйидаги саргузаштлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда).

Эрамиздан миллион йил илгари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12 да).

Гул ва тош — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 9.40, кундуз соат 12.20, 3, 5.40 ва кеч соат 8.20 минутда).

Музика садолари — «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва кеч соат 8.30 минутда).

Рустам ва Суҳроб — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГАЗЛАШТИРИШ БОШ БОШҚАРМАСИ

газ асбобларидан хатарсиз фойдаланишни таъминлаш мақсадида газдан фойдаланувчи гражданларга қуйидагиларни эслатиб ўтади:

Ёниб турган газ горелкаларини қаровсиз қолдирманг!

БУ, БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРГА — ПОРТЛАШ ВА ЕНҒИНГА ОЛИБ КЕЛИШИ МУМКИН.

ГАЗ ҲИДИНИ СЕЗСАНГИЗ, ДАРҲОЛ:

хонани шамоллатинг, плита кранларини ва газопроводдаги кранни ҳамда баллон вентилини беркитинг, 04 телефони орқали авария хизматини чақиринг.

ГАЗ ЧИҚИШИНИ БАРТАРАФ ЭТГУНГАЧА

— газ асбобларидан фойдаланиш;
— гугурт чақиш ва чекиш;
— электр чироқларини ёқиш ва ўчириш;
— электр иситиш асбобларидан фойдаланиш қатъиян ман этилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГАЗЛАШТИРИШ БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТДАГИ «ПРИБОРЛАР» САЛОНИ

ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТЛАРИ, КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОЛАРИ, САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҲИСОБЛАШ МАРКАЗЛАРИ РАҲБАРЛАРИГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ, II КВАРТАЛДА

Сотишга «Проминь-2» маркали рақамли электрон-ҳисоблаш машинаси келади.

Бу машина конструкторлик бюролари ва илмий-тадқиқот институтларида ўртача мураккабликдаги инженерлик ҳисоблашларни автоматлаштиришга мўлжалланган.

III кварталда математик масалаларнинг кенг доирасини ҳал қилишга мўлжалланган «Напри-2» маркали кичик универсал ҳисоблаш машинаси сотишга тушиши мўлжалланади.

Ҳисоблаш комплексига буюртмалар қабул қилинмоқда. Бу комплекс кўпгина соҳаларда молия, статистика, савдо, қурилиш, саноатда қўлланилади.

САЛОН ҚОШИДА АСБОБЛАРНИ КОМИССИОН ТАРТИБДА СОТИШ БЎЛИМИ БОР.

Бу ерда илмий-тадқиқот институтлари, лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари, Олий ўқув юртлари, марказий завод лабораторияларидан мамлакатимизда, шунингдек чет мамлакатларда ишлаб чиқарилган асбоблар қабул қилинади.

Фойдаланилмаётган асбобларни сотиб олинг ва комиссияга топширинг.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, Ч-96, Гафур Ғулом кўчаси, 2-уй.

ЎЗБЕКИСТОН СИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

ишдан бўшаган ҳолда целевой аспирантурага (Москва): фтизиотерапия-2, фтизиохирургия-1;

клиник ординатурага: фтизиотерапия (Москва):

ишдан бўшаган ҳолда (Тошкент): фтизиотерапия;

клиник ординатурага: фтизиотерапия.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар Тошкент шаҳар, 700086, Мажлисий кўчаси, 1-уй адресига юборилсин.

Ўзбекистон Кўрлар жамияти Марказий правлениеси президиуми Правление раисининг ўринбосари ўртоқ Ш. Шоабдурасуловга онаси

Кимёхон ТЎЛАГАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 76. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03326.